

UCHWAŁA NR 36/2009

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

z 18 marca 2009 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym planu kontroli za 2008 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz.U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577, Nr 154, poz.1800, z 2002 roku Nr 113, poz. 984, z 2003 roku Dz.U Nr 149, poz.1454, z 2004 roku Dz. U. Nr 273, poz. 2703, z 2005 roku Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565 oraz Nr 249, poz, 2104), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwała, co następuje:

§ 1.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przyjmuje sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2008 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/-/ dr Bogdan Cybulski

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2008 rok

Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu oraz plan kontroli na 2008 rok został przyjęty uchwałą Kolegium nr 122/2007 z 19 grudnia 2007 roku.

Niniejsze sprawozdanie – opracowane zgodnie z dyspozycją § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1747) – przyjmuje Kolegium Izby zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

1. Działalność nadzorcza Izby

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń podjętych przez organy jednostek samorządu terytorialnego

Zakres działalności nadzorczej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2008 roku obejmował uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy 196 jednostek samorządu terytorialnego oraz 13 związków międzygminnych, w tym organy:

- 166 gmin,
- 26 powiatów,
- 3 miast na prawach powiatu,
- województwa samorządowego.

W trakcie roku:

- został postawiony w stan likwidacji Związek Międzygminny „Unia Gmin Śląskich” (w 2008 r. prowadził gospodarkę finansową przez 10 miesięcy),
- został zarejestrowany Związek Międzygminny „Bóbr” z siedzibą w Bolesławcu (nie prowadził gospodarki finansowej w 2008 r.).

W porównaniu do roku poprzedniego nie uległa zmianie liczba jednostek nadzorowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu, w tym przez Jej Zespoły Zamiejscowe.

Kolegium Izby w **toku 25 posiedzeń w 2008 r. zbadało 7196 uchwał i zarządzeń**, podjętych przez organy nadzorowanych jednostek, z tego 4073 (56,6%) stanowiły uchwały podjęte przez organy stanowiące a 3123 (43,4%) uchwały podjęte i zarządzenia wydane przez organy wykonawcze.

Udział Zespołów Izby w prowadzeniu działalności nadzorczej w latach 2006 - 2008

Wyszczególnienie	Liczba jst i związków		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2008	%	2006	%	2007	%	2008	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
RIO razem, z tego:	209	100	7194	100	7529	100	7196	100	104,7	95,6
- Wrocław	78	37,3	2796	38,9	2818	37,4	2746	38,2	100,8	97,4
- Jelenia Góra	48	23,0	1518	21,1	1745	23,2	1578	21,9	114,9	90,4
- Legnica	46	22,0	1649	22,9	1660	22,1	1554	21,6	100,7	93,6
- Wałbrzych	37	17,7	1231	17,1	1306	17,3	1318	18,3	106,1	100,9

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń, w porównaniu do roku poprzedniego, była niższa o 333 akty i stanowiła 95,6% zbadanych w 2007 r., a jednocześnie porównywalna z liczbą zbadanych w 2006 roku. Na mniejszą liczbę zbadanych uchwał i zarządzeń oddziaływało przekazanie o 167 mniej aktów do ZZ w Jeleniej Górze (90,4% zbadanych w roku poprzednim), o 106 mniej przekazanych do ZZ w Legnicy (93,6% zbadanych w roku poprzednim) i o 72 mniej do siedziby Izby (97,4% w stosunku do zbadanych w 2007 r.). Większą o 12 liczbę zbadanych uchwał i zarządzeń odnotowano w 2008 r. w odniesieniu do przekazanych do ZZ w Wałbrzychu (prawie 101% zbadanych w 2007 r.).

Liczba uchwał i zarządzeń przekazanych do poszczególnych zespołów i zbadanych przez Kolegium (38,2% Wrocław, 21,9% Jelenia Góra, 21,6% Legnica i 18,3% Wałbrzych) kształtowała się w proporcji, odpowiedniej do liczby nadzorowanych jednostek.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2007 i 2008

Lp	Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał i zarządzeń		Dynamika 4:3 (%)
		2007	2008	
1	2	3	4	5
1.	Ogółem, z tego:	7529	7196	95,6
2.	bez naruszenia prawa	7105	6766	95,2
3.	z naruszeniem prawa, z tego:	424	430	101,4
	a) z nieistotnym naruszeniem	326	344	105,5
	b) wszczęte postępowanie umorzono	5	8	160,0
	c) uznano za nieważne, z tego:	87	69	79,3
	- w części	40	37	92,5
	- w całości	47	32	68,1
4.	Stwierdzenie niezgodności z prawem	6	9	150,0

Wyniki badania uchwał i zarządzeń podjętych przez organy jednostek samorządu terytorialnego i przekazanych do nadzoru Izby w 2008 r., wskazują, że **liczba uchwał i zarządzeń w odniesieniu do których Kolegium uznało ich podjęcie (wydanie) bez naruszenia prawa wyniosła 6766, co stanowiło 94,0% zbadanych.**

Dla porównania, w 2007 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 7105 uchwał i zarządzeń, co stanowiło 94,4% zbadanych.

Spośród stwierdzonych w 2008 r. 430 przypadków naruszenia prawa:

- w 344 uchwałach i zarządzeniach (tj. 4,8% zbadanych i 80% podjętych z naruszeniem prawa) stwierdzono nieistotne naruszenia prawa, co w stosunku do wyników roku poprzedniego (odpowiednio: 4,3% i 76,9%), wskazuje wzrost przypadków stwierdzenia nieistotnego naruszenia prawa,
- w 8 przypadkach – wszczęte postępowanie umorzono (dotyczy uchwał w sprawie zmian budżetu na rok 2008),
- w 9 przypadkach – uznano uchwały i zarządzenia za podjęte z naruszeniem prawa bez orzekania o ich nieważności (dotyczy uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu na rok 2007),
- **69 aktów (64 uchwały i 5 zarządzeń) – uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono o ich nieważności**, z tego:
 - 37 aktów (33 uchwały i 4 zarządzenia) uznano za nieważne w części, co stanowiło odpowiednio: 0,51% zbadanych i 8,6% podjętych z naruszeniem prawa (w 2007 r. nieważność w części orzeczono względem 40 aktów, tj. 0,53% zbadanych i 9,4% podjętych z naruszeniem prawa),
 - 32 akty (31 uchwał i 1 zarządzenie) uznano za nieważne w całości, co stanowiło odpowiednio: 0,44% zbadanych i 7,4% uznanych za podjęte z naruszeniem prawa (w 2007 r. nieważność w całości orzeczono w odniesieniu do 40 aktów, czyli 0,62% zbadanych i 11,1% uznanych za podjęte z naruszeniem prawa).

Wyniki badania nadzorczego w 2008 r. wskazują, że stwierdzenie istotnego naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach, skutkujące uznaniem ich przez Kolegium za nieważne – podobnie jak w 2007 r. – dotyczyło niewiele ponad 1% zbadanych, co wskazuje na utrzymywanie się poprawnej legislacji w samorządach regionu Dolny Śląsk w zakresie spraw finansowych.

W 2008 r. wystąpił jeden przypadek ustalenia przez Kolegium budżetu gminy i jeden przypadek zaskarżenia przez Kolegium uchwały gminy do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, podczas gdy w 2007 r. przesłanki do zaskarżenia wystąpiły w 6 przypadkach .

**Wyniki zbadanych przez Kolegium w 2008 r. uchwał i zarządzeń
według kategorii nadzorowanych jednostek**

Wyszczególnienie	Liczba uchwał		% 3:2	Wyniki badania nadzorczego w 2008 r.						
	2007	2008		bez narusz. prawa	z nieist. narusz. prawa	nieważne			post. umorz.	inne
						razem (8+9)	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ogółem, z tego:	7529	7196	95,6	6766	344	69	37	32	8	9
gminy	6273	5906	82,1	5541	290	31 62	34	28	5	8
powiaty	856	888	103,7	832	49	5	2	3	1	1
miasta na pr. pow.	212	200	94,3	194	2	2	1	1	2	0
woj. samorządowe	100	117	117,0	117	0	0	0	0	0	0
związki gmin	88	85	96,6	82	3	1	0	0	1	0

Spośród 7196 zbadanych w 2008 r. uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, uchwały i zarządzenia organów gmin stanowiły 82,1%, uchwały organów powiatów 12,3%, miast na prawach powiatu 2,8%, województwa samorządowego 1,6%, a związków międzygminnych 1,2 % zbadanych.

Porównanie struktury udziału uchwał według kategorii jednostek z analogicznymi dla 2007 r., wskazuje spadek udziału uchwał podjętych przez samorząd gminny (spadek o 1,2 punkty proc.) i wzrost udziału uchwał samorządu powiatowego i samorządu województwa.

Wyniki badania nadzorczego w 2008 r., podobnie jak w latach poprzednich wskazują, że 100% uchwał podjętych przez samorząd województwa, uznanych zostało za podjęte bez naruszenia prawa.

Odsetek ten (udział %) dla uchwał samorządu lokalnego ustalono następująco:

- miasta na prawach powiatu – 97% podjętych (w 2007 r. – 98,6%),
- powiaty – 93,7% podjętych (w 2007 r. – 94,3%),
- gminy – 93,8% podjętych (w 2007 r. – 94,2%),
- związki międzygminne – 96,5% podjętych (w 2007 r. – 90,9%).

Ustalone wskaźniki wskazują utrzymywanie się także w 2008 r. prawie identycznego odsetka uchwał uznanych za podjęte bez naruszenia prawa w odniesieniu do podjętych przez samorząd gminny i samorząd powiatowy.

Wyniki badania uchwał i zarządzeń w 2008 r., według rodzaju spraw i według kategorii jednostek, przedstawiono w zestawieniu Nr 1 do sprawozdania.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego według właściwości rzeczowej

Zakres działalności nadzorczej Izby w 2008 r. – zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (dalej ustawa o r.i.o.) – obejmował uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (dalej j.s.t.) w sprawie: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, absolutorium, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t., podatków i opłat lokalnych. Badaniem nadzorczym Kolegium objęto także inne – przekazane do nadzoru Izby – uchwały i zarządzenia związane z wykonywaniem budżetu, w tym dotyczące: wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, udzielania pomocy finansowej innym j.s.t., zaciągania kredytów krótkoterminowych, podejmowania zobowiązań w zakresie przyjęcia do realizacji zadań inwestycyjnych, a także inne uchwały dotyczące określenia ram prawnych gospodarowania środkami publicznymi i kontroli wykonywania budżetu, stanowiące wyraz dostosowania do przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.; dalej u.f.p.).

Liczba i udział procentowy uchwał i zarządzeń zbadanych przez Kolegium w latach 2007 i 2008 według właściwości rzeczowej

Lp.	Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2007 r.		2008r.		Dynamika
		liczba	%	liczba	%	%
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, z tego w sprawie:	7529	100	7196	100	95,6
1	procedury uchwalania budżetu	64	0,9	35	0,5	54,7
2	budżetu	211	2,8	205	2,8	97,2
3	zmiany budżetu	5098	67,7	5022	69,8	98,5
4	absolutorium	208	2,8	203	2,8	97,6
5	zaciągania zobowiązań (emisji obligacji, zaciągania kredytów i pożyczek, udzielania poręczeń) oraz udzielania pożyczek	438	5,8	424	5,9	96,8
6	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t.	164	2,2	158	2,2	96,3
7	podatków i opłat lokalnych	948	12,6	640	8,9	67,5
8	związanej z prowadzeniem gospodarki finansowej	398	5,3	509	7,1	127,9

Spośród 7196 zbadanych przez Kolegium w 2008 r. uchwał i zarządzeń podjętych przez organy j.s.t. 5022, czyli 69,8% stanowiły uchwały i zarządzenia podjęte w sprawie zmiany budżetu. W porównaniu do roku poprzedniego uchwał i zarządzeń w tej sprawie zbadano o 76 mniej, niemniej ich udział wśród zbadanych wzrósł o 2,1 punkty proc., w tym w związku z mniejszą o 308 liczbą uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych. Porównanie liczby uchwał podejmowanych w sprawie zmiany budżetu j.s.t. w ciągu ostatnich trzech lat (2006–2008), wskazuje utrzymywanie się porównywalnej wielokrotności dokonywania zmian w samorządowych budżetach. Liczba zbadanych uchwał w tej sprawie, tj. 5022 w 2008 r. (5098 w 2007 r. i 5008 w 2006 r.) pozwala zauważyć, iż w samorządowym budżecie dokonano w 2008 r. podobnej – jak w latach poprzednich – liczby zmian, w tym 24 zmian w budżecie gminy, 27 zmian w budżecie powiatu, 48 zmian w budżecie miasta na prawach powiatu i aż 68 zmian w budżecie województwa.

Liczba zbadanych w 2008 r. uchwał organów j.s.t. wskazuje wyraźne zmniejszenie liczby uchwał, podejmowanych w sprawie podatków i opłat lokalnych oraz niewielkie zmiany in minus w pozostałych sprawach.

Wyniki badania uchwał w sprawie procedury uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Spośród 35 objętych badaniem nadzorczym w 2008 r. uchwał w sprawie procedury uchwalania budżetu Kolegium uznało:

- **33 uchwały, tj. 94,3%** zbadanych – za podjęte **bez naruszenia prawa** (w 2007 r. 93,7% zbadanych),
- **2 uchwały za podjęte z istotnym naruszeniem prawa**, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości (Kobierzyce) i nieważności w części (Stronie Śląskie).

Stwierdzone przez Kolegium – istotne naruszenie prawa, skutkujące wydaniem rozstrzygnięcia nadzorczego dotyczyło:

- 1) naruszenia § 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) w związku z powtórzeniem większości zapisów zawartych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.; dalej u.s.g.) i w u.f.p. (uchwała Kolegium nr 61/2008),
- 2) przyjęcia regulacji wykraczającej poza materię podlegającą określeniu w uchwale proceduralnej, w tym wskazania podstawy prawnej nieznajdującej uzasadnienia w postanowieniach uchwały, co stanowiło o stwierdzeniu jej podjęcia w tym zakresie bez podstawy prawnej (uchwała Kolegium nr 68/2008).

Wyniki badania uchwał w sprawie budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2008 r. Kolegium Izby – **zbała 205 uchwał w sprawie budżetu na rok 2008**, podjętych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego i ich związków.

Uchwały budżetowe na rok 2008 podjęły organy stanowiące 208, spośród 209 nadzorowanych jednostek (uchwały budżetowej nie podjęła Rada Gminy Janowice Wielkie). Mniejsza liczba zbadanych w 2008 r. jest wynikiem zbadania 3 uchwał w sprawie budżetu na rok 2008 już w 2007 r. (zaliczono i wykazano w wynikach przedstawionych w sprawozdaniu za 2007 r.).

Spośród 205 – zbadanych w 2008 r. – uchwał w sprawie budżetu na rok 2008 Kolegium uznało:

- **143 uchwały, czyli 69,8% zbadanych** (w 2007 r. niespełna 63%) – **za podjęte bez naruszenia prawa**,
- 60 uchwał, czyli 29,3% zbadanych (w 2007 r. prawie 37%) – za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- **2 uchwały za podjęte z istotnym naruszeniem prawa** (uchwała Rady Miejskiej Legnicy i uchwała Rady Miejskiej w Lubinie).
W odniesieniu do tych uchwał, Kolegium działając w trybie art. 12 ust. 1 ustawy o r.i.o. wskazało nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia.

Uchwale Rady Miejskiej Legnicy w sprawie budżetu miasta Legnicy na rok 2008 Kolegium **zarzuciło** naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 2 lit. a w związku z art. 35 ust. 3 pkt 3 u.f.p., wobec niezaplanowania w budżecie odpowiedniej kwoty wydatków bieżących z tytułu wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz naruszenia procedury, wynikającej z uchwały Rady Miejskiej Legnicy nr XLVII/510/06 z 26 czerwca 2006 r.

Po bezskutecznym upływie terminu do naprawy, Kolegium **orzekło o nieważności w części** uchwały Rady Miejskiej Legnicy w sprawie budżetu miasta Legnicy na rok 2008 i jednocześnie – zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o r.i.o. – **ustaliło budżet** miasta Legnicy na rok 2008 w części dotkniętej nieważnością.

(uchwała Kolegium nr 25/2008)

Uchwale Rady Miejskiej w Lubinie w sprawie budżetu miasta Lubina na rok 2008 Kolegium **zarzuciło** naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 2 lit. b w związku z art. 35 ust. 3 pkt 3 u.f.p., wobec niezaplanowania w budżecie wydatków inwestycyjnych z tytułu wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz naruszenie art. 183 ust. 2 u.f.p. i art. 52 ust. 1 pkt 1a u.s.g., wobec zwiększenia deficytu bez zgody organu wykonawczego.

Po bezskutecznym upływie terminu naprawy Kolegium **orzekło o nieważności w części** uchwały Rady Miejskiej w Lubinie w sprawie budżetu miasta Lubina na rok 2008 i jednocześnie – zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o r.i.o. – **ustaliło budżet** miasta Lubina na rok 2008 w części dotkniętej nieważnością.

(uchwała Kolegium nr 30/2008)

Wyniki badania w 2008 r. uchwał w sprawie budżetu na rok 2008 wskazują, że **prawie 70% uchwał zostało podjętych bez naruszenia prawa**, z tego 112 tj. 68,3% uchwał (w 2007 r. 60%) w sprawie budżetu gminy, 18, tj. 72% uchwał (w 2007 r. 65,4%) w sprawie budżetu powiatu, 2 uchwały, tj. 66,6% uchwał w sprawie budżetu miasta na prawach powiatu, 1 uchwała w sprawie budżetu województwa samorządowego i 10 tj. 76,9% uchwał w sprawie budżetów (planów finansowych) związków międzygminnych,

Nieistotne naruszenia prawa, stwierdzone w niespełna 30% uchwał w sprawie budżetu na rok 2008, dotyczyły najczęściej:

- 1) braku spójności danych przedstawionych w części normatywnej uchwały z przedstawionymi w załącznikach do uchwały budżetowej, w tym danych dotyczących limitów wydatków na WPI i wydatków na programy realizowane z udziałem środków wspólnotowych,
- 2) błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- 3) nieprawidłowego określenia wielkości dochodów bieżących i dochodów majątkowych,
- 4) nieprecyzyjnego określenia źródeł finansowania deficytu i spłat przypadających w roku budżetowym kredytów i pożyczek, zaciągniętych w latach ubiegłych,
- 5) nieprecyzyjnego określenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych,
- 6) nieuprawnionego włączenia do budżetu gminy środków PFRON na realizację programu „Uczeń na wsi”(obszar A),
- 7) nieustalenia kwoty dochodów podlegających przekazaniu do budżetu państwa,
- 8) zaliczenia do wydatków bieżących kwot dotacji celowych przekazywanych dla innych jednostek samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Wyniki badania uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

Badaniem nadzorczym w 2008 r. objęto 5022 (o 76 mniej niż w 2007 r. ale o 14 więcej niż w 2006 r.) uchwał i zarządzeń zmieniających budżet, z tego 1932 (w 2007 r. 1800) uchwał organów stanowiących i 3090 (w 2007 r. 3298) uchwał i zarządzeń organów wykonawczych. W wyniku badania Kolegium stwierdziło:

- **podjęcie 4777 uchwał i zarządzeń – bez naruszenia prawa, co stanowiło 95,1% zbadanych** (w 2007 r. 95,6 % zbadanych), z tego:
 - 3839 podjętych przez organy 166 gmin, tj. 94,9% zbadanych (w 2007 r. 95,6% zbadanych),
 - 678 podjętych przez organy 26 powiatów, tj. 94,8% zbadanych (w 2007 r. 95,0%),
 - 141 podjętych przez organy 3 miast na prawach powiatu, tj. 97,9% zbadanych (w 2007 r. 99,3%),
 - 68 podjętych przez organy samorządu województwa, tj. 100% zbadanych (w 2007 r. 100%),
 - 51 podjętych przez organy związków, tj. 100% zbadanych (w 2007 r. 93,1%);
- **podjęcie 223 uchwał i zarządzeń – z nieistotnym naruszeniem prawa, co stanowiło 4,4% zbadanych**, z tego: 189 uchwał i zarządzeń organów gmin, 33 uchwały organów powiatów i 1 uchwałę organów miasta na prawach powiatu (w 2007 r. nieistotne naruszenie prawa dotyczyło 4% zbadanych);
- **podjęcie 8 uchwał – z naruszeniem prawa, względem których postępowanie umorzono** w związku z usunięciem nieprawidłowości w trybie określonym w art. 12 ust. 1 ustawy o r.i.o. (w 2007 r. umorzenie dotyczyło 7 uchwał);
- **podjęcie 9 uchwał i zarządzeń** (w sprawie zmiany budżetu na rok 2007) – z naruszeniem prawa, a wobec utraty ich ważności z upływem roku budżetowego bez orzekania o ich nieważności (6 uchwał organów stanowiących gmin, 2 zarządzenia burmistrzów i 1 uchwała zarządu powiatu),
- **5 uchwał i zarządzeń** (3 zarządzenia organów wykonawczych gmin i 2 uchwały zarządów powiatów) – **z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę orzeczenia o ich nieważności**, z tego:
 - nieważności w części 4 aktów organów wykonawczych (zarządzenie Wójta Malczyc i Burmistrza Ziębic oraz uchwały Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego i Zarządu Powiatu w Górze),
 - nieważności w całości 1 aktu (zarządzenie Burmistrza Ścinawy).

Stwierdzone w 9 przypadkach naruszenie prawa w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmian budżetu na 2007 r. (bez orzekania nieważności) – dotyczyło:

- 1) dokonania przez organ wykonawczy (Bardo, Piława Górna, Powiat jaworski) zmian w planie dochodów i wydatków z przekroczeniem uprawnień określonych w art. 188 ust. 1 pkt 1 u.f.p.,
- 2) dokonania zwiększenia dochodów z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych bez jednoczesnego zwiększenia wydatków na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (Lubań), czym naruszono przepisy art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- 3) dokonania zmian w budżecie skutkujących zmianą planowanego wyniku bez jednoczesnego określenia źródeł pokrycia deficytu (Osiecznica, Nowa Ruda w.) lub bez jednoczesnego określenia przeznaczenia planowanej nadwyżki budżetu (Niechlów, Zagrodno, Wleń), czym naruszono przepis art. 184 ust. 1 pkt 3 u.f.p.

W 8 przypadkach umorzenia postępowania w sprawie uznania uchwały w sprawie zmiany budżetu na rok 2008 za nieważną – poprzedzone wskazaniem nieprawidłowości i wezwaniem organu do ich usunięcia w oznaczonym terminie – nastąpiło w wyniku podjęcia przez wezwane organy uchwał naprawczych. Wskazane nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) utworzenia rezerwy celowej w toku wykonywania budżetu, czym naruszono art. 173 ust. 2 u.f.p. (Rada Miasta Zgorzelec),
- 2) zwiększenia rezerwy ogólnej z naruszeniem zasady określonej w art. 173 ust. 4 u.f.p. (Rada Powiatu w Górze, Rada Gminy Niechlów),
- 3) udzielenia dotacji na remont i konserwację zabytków z naruszeniem art. 81 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Rada Miejska Legnicy),

- 4) określenia zadania inwestycyjnego gminy w części drogi powiatowej, czym naruszono art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Rada Miejska w Trzebnicy),
- 5) dokonania zmian w budżecie z naruszeniem art. 183 ust.2 u.f.p. (Rada Miejska Legnicy),
- 6) bezpodstawnego zwiększenia dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego (Rada Miejska w Lubinie).

Stwierdzone przez Kolegium istotne naruszenie prawa w uchwałach i zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu na rok 2008 – skutkujące wydaniem 5 rozstrzygnięć nadzorczych w zakresie ich nieważności – dotyczyły przekroczenia kompetencji do dokonywania zmian. W podstawie prawnej rozstrzygnięć nadzorczych wskazano:

- 1) naruszenie art. 106 ust. 2 pkt 2 u.f.p. – w związku z zaplanowaniem przez Burmistrza Ścinawy wydatków w formie dotacji podmiotowej dla organizacji pozarządowych (uchwała Kolegium nr 22/2008),
- 2) naruszenie art. 166 ust. 4 u.f.p. w związku z dokonaniem przez Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego zmian w planie wydatków inwestycyjnych objętych limitem WPI (uchwała Kolegium nr 48/2008),
- 3) naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 4 u.s.g. i art. 188 ust. 1 u.f.p. – wobec dokonania przez Wójta Malczyc zmian w budżecie gminy w zakresie zastrzeżonym dla organu stanowiącego (uchwała Kolegium nr 52/2008),
- 4) naruszenie art. 29 u.f.p. w związku ze zwiększeniem dochodów i wydatków budżetu gminy (zarządzenie Burmistrza Ziębic) z tytułu otrzymania środków z PFRON na realizację programu „Uczeń na wsi” (uchwała Kolegium nr 53/2008),
- 5) naruszenie art. 173 ust. 1 u.f.p. w związku ze zwiększeniem przez Zarząd Powiatu w Górze rezerwy ogólnej (uchwała Kolegium nr 107/2008).

Nieistotne naruszenia prawa (uchylenia) wskazane w 2008 r. w odniesieniu do 223 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu dotyczyły najczęściej naruszenia zasady przejrzystości budżetu, w wyniku:

- 1) wadliwego stosowania klasyfikacji budżetowej, w tym zastosowania niewłaściwego paragrafu dla określonych rodzajów wydatków,
- 2) błędów formalnych i rachunkowych, skutkujących nieprawidłowym ustaleniem wielkości budżetu po zmianach,
- 3) braku zachowania spójności danych ustalonych w części normatywnej z danymi przedstawionymi w załącznikach do uchwały,
- 4) wprowadzania nowych zadań inwestycyjnych w wyniku przenoszenia wydatków przez organ wykonawczy,
- 5) ujmowania jednorocznych zadań inwestycyjnych w limitach wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne,
- 6) nieprawidłowego określenia wielkości dochodów bieżących i dochodów majątkowych,
- 7) braku zaktualizowania danych przedstawianych w załącznikach do uchwały budżetowej, w tym ujmowanych w limitach wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne i w limitach wydatków na projekty realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej.

Wskazywane nieprawidłowości o charakterze nieistotnych naruszeń prawa w większości przypadków zostały wyeliminowane przez podjęcie uchwał zapewniających zgodność uchwały budżetowej z obowiązującym stanem prawnym.

Wyniki badania uchwał w sprawie absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Spośród 209 nadzorowanych przez Izbę jednostek – uchwały absolutoryjne z tytułu wykonania budżetu za rok 2007 sformułowały i przekazały do nadzoru –organy stanowiące 203 jednostek (161 gmin, 26 powiatów, 2 miast na prawach powiatu, województwa samorządowego i 13 związków), z tego:

198 uchwał w sprawie udzielenia absolutorium,

5 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium (uchwały: Rady Miejskiej w Lubinie, Rady Gminy Lubin, Rady Miejskiej Gminy Lubomierz, Rady Miejskiej w Miliczu, Rady Powiatu w Środzie Śląskiej).

Uchwały w sprawie absolutorium za rok 2007 nie podjęły rady 5 gmin (Ścinawa, Lewin Kłodzki, Mieroszów, Ząbkowice Śląskie, Ziębice) i 1 miasta na prawach powiatu (Legnica), w tym w 5 przypadkach z powodu braku rozstrzygnięcia absolutorium w wyniku głosowania, a w 1 przypadku z powodu braku sformułowania wniosku przez komisję rewizyjną (Mieroszów).

Dla porównania, sprawy absolutorium za rok 2006 nie rozstrzygnięto w 1 gminie.

W wyniku badania nadzorczego uchwał w sprawie absolutorium za rok 2007 – Kolegium uznało:

- **199 uchwał za podjęte bez naruszenia prawa**, z tego 197 uchwał w sprawie udzielenia i 2 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium,
- **4 uchwały za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem o ich nieważności** (Pieszycy, Milicz, Lubin w., Powiat średzki).

Dla porównania, wyniki badania uchwał w sprawie absolutorium za rok 2006 dotyczyły 208 uchwał (w tym 206 w sprawie udzielenia absolutorium), z których 207 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, a 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa (Domaniów).

O stwierdzeniu nieważności uchwały:

Rady Miejskiej w Pieszycach w sprawie udzielenia Burmistrzowi absolutorium – stanowiło naruszenie art. 28a ust. 2 u.s.g. – wobec zredagowania uchwały stwierdzającej udzielenie absolutorium, pomimo braku rozstrzygnięcia absolutorium w wyniku głosowania (uchwała Kolegium nr 45/2008),

Rady Miejskiej w Miliczu w sprawie absolutorium dla Burmistrza – stanowiło naruszenie art. 28a ust. 2 u.s.g. – wobec zredagowania uchwały stwierdzającej nieudzielenie absolutorium, pomimo braku rozstrzygnięcia w wyniku głosowania (uchwała Kolegium nr 46/2008),

Rady Gminy Lubin w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi (sformułowanie uchwały o nieudzieleniu absolutorium) – stanowiło jej podjęcie z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 4 u.s.g. i art. 199 ust. 3 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 49/2008),

Rady Powiatu w Środzie Śląskiej w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu – stanowiło jej podjęcie z naruszeniem art. 12 pkt 6 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.; dalej u.s.p.) i art. 199 ust. 3 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 50/2008).

Wyniki badania uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

W 2008 r. Kolegium **zbadalo 424 uchwały** w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego i **uznało 396, tj. 93,4% uchwał za podjęte bez naruszenia prawa.**

Dla porównania w 2007 r., spośród 438 uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań finansowych, za podjęte bez naruszenia prawa Kolegium uznało 402 uchwały, czyli 91,8% zbadanych.

Wyniki badania nadzorczego uchwał zaliczonych do tej kategorii, obejmują:

- 48 uchwał w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania i wykupu (40 uchwał rad gmin i 8 uchwał rad powiatów), z których **44 uznano za podjęte bez naruszenia prawa**, 3 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem o jej nieważności w części (Zgorzelec m.), (dla porównania w 2007 r. zbadano 40, wśród nich 1 uznano za nieważną);
- 324 uchwały w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych (283 uchwał gmin, 27 uchwał powiatów, 12 uchwał miast na prawach powiatu i 2 uchwały związków),

z których **304 uznano za podjęte bez naruszenia prawa**, 17 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, 3 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym orzeczeniem o ich nieważności (Kamienna Góra w., Duszniki Zdrój, Powiat górowski), (w 2007 r. spośród 344 zbadanych, 3 uznano za nieważne);

- 6 uchwał w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek krótkoterminowych, z tego **5 uznano za podjęte bez naruszenia prawa**, a 1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono o jej nieważności (Dzierżoniów) (dla porównania w 2007 r. spośród 3 zbadanych, 1 uznano za nieważną);
- 41 uchwał w sprawie udzielania poręczeń (22 gminnych, 17 powiatowych, 2 wojewódzkich), z których **38 uznano za podjęte bez naruszenia prawa**, a 3 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem o ich nieważności (Świebodzice, Walim, Powiat milicki), (w 2007 r. spośród 40 zbadanych, 6 uznano za nieważne);
- 5 uchwał w sprawie udzielenia pożyczki (2 gmin, 2 powiatów, 1 województwa), które uznano za podjęte bez naruszenia prawa, (w 2007 r. zbadano 11 uchwał i orzeczono o nieważności 2).

Wyniki badania uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań, wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek informują, że w 2008 r. **w 8 przypadkach Kolegium stwierdziło podjęcie uchwały z istotnym naruszeniem prawa**, skutkującym orzeczeniem o jej nieważności, co stanowiło niespełna 2% uchwał tego rodzaju. (Dla porównania w 2007 r. Kolegium stwierdziło nieważność 13 uchwał podjętych w sprawie zaciągania zobowiązań, czyli prawie 3% zbadanych).

O uznaniu przez Kolegium w 2008 r. 8 uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego za nieważne, w tym 7 za nieważne w całości - stanowiło:

- 1) podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie emisji obligacji komunalnych z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. b u.s.g. wobec nieokreślenia wszystkich elementów tworzących warunki emisji (uchwała Kolegium nr 105/2008),
- 2) podjęcie uchwały w sprawie zaciągnięcia pożyczki bez dopełnienia wymogów określonych w art. 58 u.s.g. (uchwała Kolegium nr 78/2008),
- 3) podjęcie uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego z naruszeniem art. 82 ust. 1 pkt 2 i art. 83 ust. 1 u.f.p. (uchwały Kolegium nr 28/2008 i nr 23/2008),
- 4) podjęcie uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 9 lit.d u.s.g. i art. 184 ust. 2 pkt 1 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 35/2008),
- 5) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia poręczenia spłaty pożyczki z naruszeniem art. 86 ust. 1 i art. 184 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret czwarte u.f.p. (uchwały Kolegium nr 14/2008 i nr 12/2008),
- 6) podjęcie uchwały w sprawie wystawienia weksla in blanco na zabezpieczenie dotacji otrzymanej przez SP ZOZ z środków NFOŚiGW z naruszeniem art. 86 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 60/2008).

Wyniki badania uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

Wyniki badania nadzorczego uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2008 r. obejmują **158 uchwał**, z tego:

- 64 uchwały w sprawie udzielania dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, kalkulowane według stawek jednostkowych, podjęte na podstawie art. 174 ust. 1 u.f.p.,
- 18 uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania w zakresie dotacji udzielanych na cele publiczne związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego, podjęte na podstawie art. 176 ust. 3 u.f.p.,
- 37 uchwał w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek publicznych oraz odpowiednich niepublicznych, podjęte na podstawie art. 80 ust. 4

i art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.),

- 39 uchwał w sprawie trybu i zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, podjęte na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

W wyniku zbadania 158 uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu j.s.t. (w 2007 r. zbadano 164 uchwały) – Kolegium uznało – **136 uchwał, tj. 86,1% za podjęte bez naruszenia prawa** (w 2007 r. za takie uznało 91,5% uchwał).

W 2008 r. **istotne naruszenie prawa Kolegium stwierdziło w 11 uchwałach** (w 2007 również w 11 uchwałach) i **orzekło o ich nieważności**, z tego:

- **za nieważne uznano 3** (2 w części i 1 w całości), spośród 37 zbadanych uchwał w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne (Oława w., Stoszowice, Szczytna), (w 2007 r. za nieważne uznano 4, spośród 24 zbadanych);
- **za nieważne w całości uznano 6**, spośród 18 zbadanych uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania (Głuszycza, Niemcza, Polkowice, Rudna, Świdnica m., Wałbrzych), (w 2007 r. za nieważne uznano 2, spośród 10 zbadanych);
- **za nieważne uznano 2** (1 w części i 1 w całości), spośród 39 zbadanych uchwał w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Niechlów, Wiązów), (w 2007 r. za nieważne uznano 5, spośród 61 zbadanych).

Podstawę stwierdzenia nieważności uchwał – stanowiło:

- 1) w odniesieniu do uchwał w sprawie dotacji podmiotowych dla szkół – podjęcie uchwały z naruszeniem art. 90 ust.2a i 2b oraz ust. 4 ustawy o systemie oświaty (uchwały Kolegium nr 19/2008, nr 54/2008 i nr 87/2008),
- 2) w odniesieniu do uchwał w sprawie dotacji na wykonanie zadań zleconych do realizacji podmiotom nienależącym do sektora finansów publicznych: w zakresie realizacji zadań wspólnot mieszkaniowych – brak podstawy prawnej do ich podjęcia (uchwały Kolegium nr nr 26/2008, 42/2008, 58/2008, 59/2008), w zakresie sportu kwalifikowanego – wobec niewypełnienia wymogów art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. Nr 155, poz. 1298 ze zm.) (uchwały Kolegium nr 5/2008 i nr 24/2008),
- 3) w zakresie dotacji na prace konserwatorskie – podjęcie uchwały z przekroczeniem zakresu delegacji ustawowej, określonej w art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (uchwała Kolegium nr 9/2008) oraz naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 190, poz. 1606 ze zm.) (uchwała Kolegium nr 62/2008).

Wyniki badania uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W odniesieniu do podjętych przez organy stanowiące gmin i miast na prawach powiatu, i objętych badaniem nadzorczym w 2008 r. – **640 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych** – Kolegium Izby uznało:

- **602 uchwały, czyli 94,1% zbadanych – za podjęte bez naruszenia prawa** (w 2007 r. 96,1% zbadanych),
- 11 uchwał, czyli 1,7% zbadanych – za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2007 r. 0,7% zbadanych),
- **27 uchwał, czyli 4,2% zbadanych – za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności**, uznając 24 za nieważne w części i 3 za nieważne w całości (w 2007 r. za nieważne uznało 30, spośród 948 zbadanych uchwał, tj. 3,2%).

Podstawę stwierdzenia nieważności 27 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych stanowiło przede wszystkim naruszenie przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.; dalej ustawy).

Rozstrzygnięcia nadzorcze, w których stwierdzono nieważność podjętych uchwał, wydano w odniesieniu do:

- 1) 17 uchwał w sprawie podatku od nieruchomości, którym – w 8 przypadkach zarzucono wprowadzenie zwolnień w podatku o charakterze zwolnień podmiotowych, czym naruszono art. 7 ust. 3 ustawy, a także konstytucyjną zasadę stanowiącą, iż określenie kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy, – w 8 przypadkach zarzucono różnicowanie stawek z naruszeniem art. 5 ust. 2 i 3 ustawy, a w 1 przypadku naruszenia przepisów wspólnotowych w zakresie dopuszczalności udzielania pomocy publicznej,
- 2) 1 uchwały w sprawie podatku od środków transportowych, której zarzucono wprowadzenie zwolnień o charakterze podmiotowym, czym naruszono art. 12 ust. 4 ustawy,
- 3) 4 uchwał w sprawie opłaty targowej, w tym w 2 przypadkach jej poboru w drodze inkasa, podjętych z naruszeniem art. 19 pkt 2 ustawy i w 2 przypadkach z powodu wprowadzenia opłaty za zajęcie placu pod stoisko, czym naruszono art. 15 ust. 1 ustawy,
- 4) 2 uchwał w sprawie opłaty uzdrowiskowej, z powodu wprowadzenia zwolnień w jej poborze z naruszeniem art. 19 pkt 1 lit d ustawy,
- 5) 1 uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty od posiadania psów, której zarzucono naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych,
- 6) 2 uchwał w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku rolnym, którym zarzucono naruszenie art. 13e ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm.).

Wyniki badania uchwał w sprawach związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej j.s.t., a odrębnie nienazwanych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.

Do grupy uchwał w sprawach związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej j.s.t. zaliczono takie uchwały, których przedmiot nie odnosi się wprost do kategorii wskazanych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. Wyniki badania w 2008 r. aktów j.s.t., zaliczonych do tej wspólnej grupy **obejmują 509 uchwał i zarządzeń** (w 2007 r. 398 uchwał i zarządzeń), z tego:

- 1) **24 uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę** – podjęte przez rady 17 gmin, 3 miast na prawach powiatu i 4 powiatów – na podstawie, odpowiednio art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g. i art. 12 pkt 8 lit. e u.s.p. (uchwały wyróżnione w wynikach Kolegium i objęte kategoryzacją w wynikach prezentowanych przez KRRIO).
W odniesieniu do zbadanych w 2008 r. Kolegium nie stwierdziło przypadku ich podjęcia z naruszeniem prawa.
(Podobne wyniki uzyskano w 2007 r. w odniesieniu do 23 zbadanych);
- 2) **100 uchwał organów stanowiących j.s.t. w sprawie wydatków niewygasających**, które podjęły organy 82 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 15 powiatów i województwa samorządowego w zakresie ustalenia wykazu takich wydatków i określenia ostatecznego terminu ich dokonania (art. 191 ust. 2 u.f.p) oraz ustalenia planu finansowego tych wydatków (art. 191 ust. 3 u.f.p.). W wynikach Kolegium Izby i w wynikach KRRIO ten rodzaj uchwał mieści się w kategorii "pozostałe uchwały i zarządzenia".
Spośród 100 zbadanych w 2008 r. uchwał, Kolegium uznało:
91 za podjęte bez naruszenia prawa
8 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
1 za podjętą z istotnym naruszeniem prawa (Polanica Zdrój) i stwierdziło jej nieważność z powodu naruszenia art. 165 ust. 1 i 2 u.f.p. (uchwała Kolegium nr 56/2008).
(W 2007 r. zbadano 98 uchwał, z których 95 uznano za podjęte bez naruszenia prawa);

3) **385 uchwał i zarządzeń w pozostałych sprawach** – w odniesieniu do których Kolegium stwierdziło:

- podjęcie 365 (94,8%) bez naruszenia prawa (w 2007 r. 246, tj. 88,8%),
- podjęcie 11 (2,9%) z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2007 r. 7, tj. 2,5%),
- **podjęcie 9 uchwał z istotnym naruszeniem prawa i orzekło o ich nieważności**, z tego 2 w części i 7 w całości.
(w 2007 r. za podjęte z istotnym naruszeniem prawa uznano 24 uchwały, spośród 277 zbadanych uchwał i zarządzeń w pozostałych sprawach).

Do katalogu uchwał i zarządzeń w pozostałych sprawach – wykazanych w wynikach Kolegium Izby i w wynikach KRRIO w kategorii "pozostałe uchwały i zarządzenia") – zaliczono uchwały w sprawie:

- określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za I. półrocze oraz zakresu informacji składanych przez jednostki podsektora samorządowego, podjęte na podstawie art. 198 ust. 2 u.f.p.,
- udzielenia pomocy finansowej dla innych jednostek samorządu terytorialnego, podjęte na podstawie art. 175 u.f.p. oraz uchwały w sprawie wspólnej realizacji zadań, podjęte na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 4 u.f.p
- przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku następnym jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostki i termin zapłaty upływa w roku następnym, podjęte na podstawie art. 188 ust. 2 pkt 3 u.f.p.,
- w sprawie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy w formie weksla in blanco, podjęte na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g.,
- w sprawie udzielenia dotacji imiennie wskazanym podmiotom, posiadającym tytuł prawny do zabytku, podejmowane w związku z art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- przekazania środków dla Policji,
- przyznania dotacji dla sp zoz w ustawowo określonym zakresie,
- przyjęcia kryteriów i zasad udzielania dotacji ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- przystąpienia do realizacji programu (projektu, zadania) i zabezpieczenia w budżetach lat kolejnych środków na ich realizację, w odniesieniu do zadań, które nie zostały określone w limitach wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne lub w limitach wydatków na projekty realizowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Orzekając o nieważności 9, spośród 385 zbadanych uchwał w pozostałych sprawach:

- 1) w odniesieniu do 5 uchwał rad gmin w sprawie przyjęcia kryteriów i zasad udzielania dotacji ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Jelcz-Laskowice, Kowary, Kobierzyce, Wleń, Wrocław) i w odniesieniu do uchwały rady gminy w sprawie regulaminu dofinansowania ze środków budżetu gminy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (Jemielno) – Kolegium stwierdziło ich nieważność w całości z powodu braku ustawowego upoważnienia do podjęcia uchwały w tym zakresie przez organ stanowiący (uchwały Kolegium nr nr 39/2008, 55/2008, 74/2008, 76/2008, 88/2008 i nr 67/2008),
- 2) w odniesieniu do uchwały w sprawie udzielenia dotacji w roku 2008 na prace konserwatorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Wiązów) – Kolegium stwierdziło jej nieważność w części, z powodu jej udzielenia z naruszeniem zasad, określonych w uchwale rady gminy, podjętej na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków (uchwała Kolegium nr 63/2008),
- 3) w odniesieniu do uchwały w sprawie upoważnienia burmistrza do zaciągania zobowiązań (Polkowice) – Kolegium stwierdziło jej nieważność w całości z powodu braku podstawy prawnej do jej podjęcia (uchwała Kolegium nr 72/2008),
- 4) w odniesieniu do uchwały w sprawie zapewnienia środków finansowych na zakup samochodu do wywozu nieczystości stałych dla ZUK w Bystrzycy Kłodzkiej sp. z o.o. – Kolegium

stwierdziło jej nieważność w całości z powodu naruszenia art. 52 ust. 1 u.s.g oraz art. 179 u.f.p.

(uchwała Kolegium nr 91/2008).

2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetów dla j.s.t. w przypadku ich nieuchwalenia przez organ stanowiący w terminie do 31 marca roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Wójt Gminy Janowice Wielkie pismem z 2 kwietnia 2008 r. poinformował Izbę o nierozstrzygnięciu sprawy liczby radnych wchodzących w skład Rady Gminy Janowice Wielkie – co stanowiło przesłankę niepodjęcia przez ten organ uchwały budżetowej na rok 2008 – w terminie do 31 marca 2008 r.

Wobec wystąpienia w gminie Janowice Wielkie przypadku, o którym mowa w art. 53 ust. 3 u.s.g. i w art. 183 ust. 3 u.f.p., Kolegium Izby – na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o – **ustaliło budżet Gminy Janowice Wielkie na rok 2008** w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych, zgodnie z dyspozycją art. 183 ust 3 u.f.p.

(uchwała Kolegium nr 40/2008 z 9 kwietnia 2008 roku).

3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W 2008 r. Kolegium rozpatrzyło 2 zastrzeżenia do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych Izby, złożone przez właściwe organy kontrolowanych jednostek.

W odniesieniu do zastrzeżeń złożonych przez:

1. Dyrektora Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju do wniosków pokontrolnych (zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 14 grudnia 2007 r., znak: WK.60/DS./K-93/07), w zakresie pkt 15 i pkt 16, dotyczących dostosowania „tabeli stawek wynagrodzenia zasadniczego” dla pracowników Muzeum do określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 45, poz. 446 ze zm.), Kolegium Izby – po dokonaniu oceny wniesionych zastrzeżeń i przedstawionych na ich poparcie argumentów – **postanowiło o uwzględnieniu zastrzeżeń**. Kolegium uznało, iż w świetle obowiązujących przepisów, pracownicy instytucji kultury nie mieszczą się w kategorii wyłączającej stosowanie przepisów dotyczących wydawania regulaminu wynagradzania (uchwała Kolegium nr 11/2008).

2. Wójta Gminy Jeżów Sudecki do wniosków pokontrolnych (zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 16 lipca 2008 r., znak: WK.60/108/K-14/08), w zakresie punktu 11, dotyczącego wznowienia postępowania podatkowego zakończonego prawomocną decyzją, a także ustalenia podstawy opodatkowania w oparciu o prawidłowo zgromadzony materiał dowodowy.

Kolegium – po dokonaniu oceny wniesionych zastrzeżeń – **postanowiło uwzględnić w części zastrzeżenia** do wniosku (punkt 11) i jednocześnie o zmianie brzmienia punktu 11 wniosku pokontrolnego

(uchwała Kolegium nr 66/2008).

4. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o rio)

W 2008 r. Izba nie została powiadomiona przez skarbników o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika, a zatem nie wystąpiły przesłanki rozpatrywania przedmiotowych spraw.

5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o)

Skargi skierowane do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

W 2008 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem oraz z inicjatywy Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu wniesiono 3 skargi, z tego:

- **2 skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium** – wniosły organy stanowiące j.s.t (Rada Powiatu w Środzie Śląskiej, Rada Gminy Kobierzyce),
- **1 skargę na uchwałę rady gminy** (Rady Miejskiej w Ziębicach) – postanowiło wnieść Kolegium.

Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium wniesione przez j.s.t.:

1. Skarga Rady Powiatu w Środzie Śląskiej na uchwałę Kolegium z dnia 4 czerwca 2008 r. (nr 50/2008) w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Powiatu w Środzie Śląskiej w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu w Środzie Śląskiej, której Kolegium zarzuciło podjęcie z naruszeniem art. 12 pkt 6 ustawy o samorządzie powiatowym, wobec braku zgłoszenia przez radnych zarzutów bądź uwag krytycznych odnoszących się do sprawozdania z wykonania budżetu powiatu za rok 2007.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu – oddalił skargę.

2. Skarga Rady Gminy Kobierzyce na uchwałę Kolegium z dnia 15 października 2008 r. (nr 74/2008) w przedmiocie przyjęcia kryteriów i zasad udzielania dotacji ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, której Kolegium zarzuciło brak podstawy prawnej do jej podjęcia.

Skarga nierozpatrzona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny do 31 grudnia 2008 r.

Skargi na uchwały organów j.s.t. wniesione przez Kolegium.

Kolegium Izby – działając na podstawie art. 93 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) – postanowiło o zaskarżeniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego:

1. Uchwały Rady Miejskiej w Ziębicach nr XVI/83/07 z 22 listopada 2007 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień w tym podatku, której Kolegium zarzuciło podjęcie z naruszeniem art. 5 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.) – wobec zróżnicowania stawki podatku ze względu na uprawnienia właścicielskie – wnosząc o stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały (uchwała Kolegium nr 21/2008).

W sprawie niniejszej skargi WSA wydał postanowienie o umorzeniu postępowania na wniosek strony skarżącej o cofnięcie skargi (sygn. akt III SA/Wr 208/08). Przesłankę sformułowania wniosku o cofnięcie skargi stanowiło podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Ziębicach, którą dokonano zmian w zaskarżonym akcie w całości uwzględniając zarzuty sformułowane w skardze.

Spośród 3 skarg wniesionych do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w 2008 r. – 2 skargi zostały rozpoznane (1 wyrok o oddaleniu skargi i 1 postanowienie o umorzeniu postępowania), a 1 skarga nie została rozpoznanych do 31 grudnia 2008 roku.

W sprawie rozpoznania przez sądy administracyjne w 2008 r. spraw ze skarg wniesionych w 2007 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu rozpoznał w 2008 r. 6 spraw ze skarg wniesionych w 2007 r. (1 wniesionej przez organy j.s.t., 5 wniesionych przez Kolegium Izby), z tego:

- 1) po rozpoznaniu sprawy ze skargi Rady Gminy Wałbrzych na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu – oddalił skargę (wyrok z 10 kwietnia 2008 r., sygn. akt III SA/Wr 1/08);
- 2) po rozpoznaniu sprawy ze skargi Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na uchwałę Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej w przedmiocie zasad udzielania zwrotnej pomocy finansowej na wykonanie ekologicznych systemów grzewczych – stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały w całości i orzekł, że zaskarżona uchwała nie podlega wykonaniu

(wyrok z 12 lutego 2008 r., sygn. akt IV SA/Wr 656/07)

- 3) po rozpoznaniu spraw z 4 skarg Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na zarządzenia Prezydenta Miasta Lubina – w 4 przypadkach orzekł o niezgodności z prawem zaskarżonej części zarządzenia

(wyroki z 4 września 2008 r.: sygn. akt III SA/Wr 693/07 i III SA/Wr 695/07 oraz z 9 września 2008 r. sygn. akt III SA/Wr 73/08).

Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał skargę kasacyjną Gminy Karpacz od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu (sygn. akt I SA/Wr 1279/07) w sprawie skargi gminy Karpacz na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały w sprawie udzielenia dotacji z budżetu gminy – oddalił skargę kasacyjną

(wyrok z dnia 21 października 2008 r. sygn. akt II GSK 411/08).

6. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych ustawach

Rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego (art. 229 KPA)

W 2008 r. rozpoznano 6 spraw – stanowiących w świetle art. 229 pkt 1 i 3 KPA – skargi dotyczące zadań lub działalności organów nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

1 sprawa dotyczyła skargi na działalność organów stanowiących (skarga wniesiona przez radnego) na uchwałę w sprawie udzielenia dotacji w 2008 r. na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Rady Miasta i Gminy Wiązów) w związku z udzieleniem dotacji z naruszeniem zasad określonych w uchwale, podjętej na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków,

5 spraw dotyczyło skarg – wniesionych przez osoby fizyczne (w tym 1 anonimowa) – na działalność wójta i burmistrza oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych (Miasta Wrocławia, gmin: Krośnice, Pieńsk, Złoty Stok i Mirsk), w związku z czym na podstawie art. 231 KPA:

- 3 skargi – dotyczące nieprawidłowości przy przekształceniu działek, nieprawidłowości przy przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, nieprawidłowego gospodarowania mieniem – zostały przekazane do rozpatrzenia właściwym radom gmin, o czym powiadomiono skarżących,
- 1 skarga – dotycząca niewłaściwego gospodarowania mieniem komunalnym przez Zarząd Zasobu Komunalnego (jednostkę organizacyjną) – została przekazane do rozpatrzenia Prezydentowi Miasta Wrocławia, o czym powiadomiono skarżących,
- 1 skarga o charakterze anonimowym (skarga przekazana przez Wojewodę, działającego na podstawie art. 231 KPA) – dotycząca gospodarowania środkami finansowymi gminy – została przekazana do WKGF Izby, celem uwzględnienia sygnalizowanych nieprawidłowości podczas kontroli gospodarki finansowej tej jednostki.

W 2008 r. rozpatrzeniu przez Izbę, zgodnie z właściwością rzeczową, podlegała 1 skarga na działalność organów stanowiących w zakresie spraw finansowych, tj. skarga radnego na uchwałę Rady Miasta i Gminy Wiązów w sprawie udzielenia dotacji w roku 2008 na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Odpowiadając na skargę, Prezes Izby, pismem z 14 sierpnia 2008 r. (znak: GP-060-1/2008) poinformował skarżącego, że wskazana uchwała objęta była badaniem nadzorczym Kolegium Izby. W wyniku badania tej uchwały Kolegium stwierdziło jej nieważność w części, dotyczącej udzielenia dotacji z naruszeniem przepisów zawartych w uchwale w sprawie zasad udzielania dotacji.

Wszystkie wniesione do Izby w 2008 r. skargi zostały rozpoznane, z tego 1 skarga rozpatrzona, 4 przekazane zgodnie z właściwością, a 1 (anonimowa) przyjęta jako sygnalizacja w sprawie potencjalnego wystąpienia nieprawidłowości w gospodarowaniu środkami finansowymi w gminie.

I. Zadania w zakresie nadzoru – związane z wydawaniem opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.

Pięć Składów Orzekających Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, powołanych zarządzeniem Prezesa Izby Nr 4/2003 z 17 czerwca 2003 r., wydało w 2008 r. 1478 opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o, w tym 4 opinie w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) absolutorium za 2007 rok.

Dla porównania w 2007 r. wydano także 1478 opinii, w tym 1 opinię o uchwale rady gminy o nieudzieleniu absolutorium.

Rodzaj i liczba opinii wydanych przez Składy Orzekające w 2008 r.

Lp.	Opinie wydane w sprawie	Liczba opinii wydanych przez właściwe Składy Orzekające					
		Razem	I	II	III	IV	V
1	możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych	272	55	69	63	38	47
2	przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami	209	49	45	37	41	37
3	przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	209	48	46	37	41	37
4	przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu	210	48	47	37	41	37
5	wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	208	48	46	36	41	37
6	możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	366	84	78	65	73	66
7	uchwał o nieudzieleniu absolutorium	4	1	2	0	0	1
8	Razem:	1478	333	333	275	275	262
9	w tym opinie negatywne	5	0	1	2	0	2

W 2008 r. przy identycznej liczbie wydanych opinii, w porównaniu do 2007 r., wydano o 32 opinie więcej w sprawie możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych, a o 28 mniej opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości prognozy długu jednostki samorządu terytorialnego, dołączonej do projektu uchwały budżetowej na rok 2009, o których mowa w art. 172 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Charakter opinii wydanych w 2008 r. według kategorii j.s.t.:

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	1478	1337	136	5
2.	- gminy	1203	1104	94	5
3.	- miasta na prawach powiatu	27	27	0	0
4.	- powiaty	181	149	32	0
5.	- województwo samorządowe	6	6	0	0
6.	- związki międzygminne	61	51	10	0

Spośród 1478 wydanych w 2008 r. opinii, Składy Orzekające wydały:
1337 opinii pozytywnych, co stanowiło 90,5% (w 2007 r. 88,7%),
 136 pozytywnych z uwagami, co stanowiło 9,2% (w 2007 r. 11,0%),
 5 negatywnych opinii, co stanowiło 0,3% (w 2007 r. również 5 opinii).

Negatywną opinię w 2008 r. wydano:

- w sprawie przedłożonego projektu uchwały budżetowej na rok 2009 (gminy Żarów),
- w sprawie prawidłowości dołączonej do projektu uchwały budżetowej na rok 2009 prognozy kwoty długu (gminy Żarów),

- w sprawie wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium za rok 2007 (gminy Krośnice),
- w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2007 (Wójtowi Gminy Lubin i Burmistrzowi Gminy Milicz).

7. Wydawanie na wniosek organu wykonawczego j.s.t. opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Na wnioski organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego – złożone w trybie art. 83 ust. 2 u.f.p. – Składy Orzekające wydały w 2008 r. 272 opinie, z tego:

242 opinie o możliwości spłaty kredytu, pożyczki (o 26 więcej niż w 2007 r.), z tego:

- 206 opinii dla gmin, w tym 205 opinii pozytywnych (w 2007 r. wydano 187),
- 9 opinii pozytywnych dla miast na prawach powiatu (w 2007 r. wydano 3),
- 26 opinii dla powiatów, w tym 21 opinii pozytywnych (w 2007 r. wydano 24),
- 1 opinię pozytywną dla związków międzygminnych (w 2007 r. wydano 2);

30 pozytywnych opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych (w 2007 r. wydano 24), z tego:

- 25 opinii dla gmin (w 2007 r. wydano 19),
- 5 opinii dla powiatów (w 2007 r. wydano tyle samo opinii).

W 6 opiniach pozytywnych z uwagami w sprawie możliwości spłaty kredytu lub pożyczki, wskazywano na:

- 1) ograniczone możliwości spłaty zaciąganych zobowiązań finansowych w związku z utrzymywaniem się w okresie 3 kolejnych lat budżetowych znaczącego wzrostu kwot kredytów i pożyczek, zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, jak i przypadających w poszczególnych latach spłat kredytów i pożyczek (Powiat kłodzki, Powiat wałbrzyski),
- 2) zagrożenie przekroczenia ustawowego limitu łącznej kwoty spłat (art. 169 ust. 1 u.f.p.) wobec potencjalnych spłat kwot wynikających z poręczenia udzielonego sp zoz (Powiat górowski),
- 3) rozbieżność prognozowanej na koniec 2009 r. łącznej kwoty długu, którą w dokumentach przedłożonych przy wniosku o opinię przedstawiono w wysokości do 12 mln zł – podczas gdy w prognozie kwoty długu załączonej do projektu uchwały budżetowej na rok 2009 – w wysokości powyżej 17 mln zł (Góra).

8. Opiniowanie możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prawidłowości dołączonej do projektu prognozy kształtowania się długu publicznego j.s.t. (art. 13 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	366	343	22	1
2.	- gminy	304	291	12	1
3.	- miasta na prawach powiatu	6	6	0	0
4.	- powiaty	46	38	8	0
5.	- województwo samorządowe	2	2	0	0
6.	- związki międzygminne	8	6	2	0

W sprawach określonych w art. 13 pkt 2 ustawy o r.i.o. i w art. 172 ust. 1 u.f.p. Składy Orzekające Izby – w 203 podjętych w 2008 r. uchwałach – **wydały łącznie 366 opinii**, z tego:

- 1) **166 opinii o możliwości sfinansowania deficytu** przedstawionego w projektach uchwał budżetowych j.s.t. na rok 2009 (i w projekcie budżetu gminy Lubomierz na rok 2008), **w tym 162 opinie pozytywne (97,6%)** i 4 opinie pozytywne z uwagami (Powiat świdnicki, Powiat strzeliński, Powiat ząbkowicki, związek ZGPD7),
- 2) **200 opinii o prawidłowości prognozy kwoty długu**, dołączonej do projektu uchwały budżetowej j.s.t. na rok 2009 (i projektu budżetu gminy Lubomierz na rok 2008), **w tym 181 opinii pozytywnych (90,1%)**, 18 opinii pozytywnych z uwagami i **1 opinię negatywną** (gmina Żarów).

Dla porównania, w 2007 r. w sprawach określonych w art. 13 pkt 2 ustawy o r.i.o. i w art. 172 ust. 1 u.f.p. wydano 393 opinii, z tego 359 (91,3%) pozytywnych i 34 opinie pozytywne z uwagami.

W 4 opiniach pozytywnych z uwagami wydanych w sprawie możliwości sfinansowania deficytu, przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2009 – Składy Orzekające – wskazywały na:

- 1) zagrożenie utraty płynności finansowej w związku z zamiarem zaciągnięcia kredytów zarówno na sfinansowanie planowanego deficytu jak i przypadających w roku budżetowym spłat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, wynikiem czego będzie wzrost łącznej kwoty długu, prognozowanej na koniec 2009 r. do powyżej 40% planowanych dochodów powiatu (Powiat strzeliński, Powiat ząbkowicki), do powyżej 58% planowanych dochodów (Powiat świdnicki),
- 2) brak zasadności planowania nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w wysokości 50.000 zł, jako źródła finansowania deficytu w świetle danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-NDS za III. kw. 2008 r. (ZGPD7).

W 18 opiniach pozytywnych z uwagami wydanych w sprawie prawidłowości prognozy długu, dołączonej do projektu uchwały budżetowej na rok 2009 możliwości sfinansowania deficytu, przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2009 – Składy Orzekające – wskazywały na:

- 1) niedopełnienie wymogu z art. 172 ust. 1 pkt 2 u.f.p., wobec sporządzenia prognozy kwoty długu na okres nieobejmujący wszystkich lat, na które zaciągnięto zobowiązania (Powiat legnicki, Powiat strzeliński, Powiat średzki, Powiat ząbkowicki, gmina Ruja),
- 2) zaprojektowanie w kolejnych latach budżetowych spłat kredytów ze środków pochodzących z zaciągnięcia nowych kredytów, co spowoduje utrzymywanie wysokiego poziomu długu (powyżej 58% dochodów) w długim okresie czasowym i obciążenie budżetów kolejnych lat wysokimi wydatkami na obsługę długu, tj. powyżej 14% planowanych dochodów (Powiat świdnicki, gmina Przemków),
- 3) przekroczenie relacji łącznej kwoty spłat, określonej w art. 169 ust. 1 w związku z art. 171 u.f.p. (EKOGOK),
- 4) błędy w ustaleniu kwoty długu, prognozowanej na koniec roku 2009 i kolejnych lat, błędy rachunkowe w ustaleniu poziomu relacji łącznej kwoty długu do dochodów i relacji łącznej kwoty spłat do dochodów (10 gmin).

Negatywna opinię wydano o:

prognozie kwoty długu gminy Żarów, dołączonej do projektu uchwały budżetowej na rok 2009, której III Skład Orzekający zarzucił:

- zaniżenie łącznej kwoty długu Gminy prognozowanej na koniec 2009 roku, do której nie włączono zobowiązań Gminy z tytułu przejęcia, jako poręczyciel, zobowiązań Spółki Wodno-Ściekowej „Strzegomka” wobec NFOŚiGW i WFOŚiGW z pożyczki,
- przekroczenia ustawowej granicy zadłużenia, określonej relacją łącznej kwoty długu do dochodów (art. 170 ust. 1 u.f.p.), która w ocenie Składu wyniesie na koniec 2008 r. 19.150.278 zł, co stanowi 69,47% planowanych dochodów (prognozowany na koniec roku 2009 stanowi 49,38% planowanych dochodów),
- przekroczenie ustawowej granicy spłaty zadłużenia (art. 169 ust. 1 u.f.p.) z powodu zaplanowania w 2009 r. spłat rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami na poziomie 18,2% projektowanych dochodów.

9. Wydawanie opinii o przedstawianych projektach budżetów j.s.t. wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	209	163	45	1
2.	- gminy	167	131	35	1
3.	- miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
4.	- powiaty	26	18	8	0
5.	- województwo samorządowe	1	1	0	0
6.	- związki międzygminne	12	10	2	0

W sprawie przedłożonych projektów budżetów Składy Orzekające wydały w 2008 r. 209 opinii, z tego 208 opinii o przedłożonych projektach budżetów na rok 2009 i 1 opinię o projekcie budżetu na rok 2008 (gminy Lubomierz), przedłożonym po 20 grudnia 2007 r.

Spośród 209, opiniowanych w 2008 r. projektów budżetów j.s.t., w tym 208 projektów budżetów na rok 2009:

163, czyli prawie 80% uzyskało opinię pozytywną, z tego projekty 130 (78,3%) gmin (także projekt gminy Lubomierz na rok 2008), projekty 3 miast na prawach powiatu, projekty 18 (69,2%) powiatów, projekt województwa samorządowego i projekty 10 (83,3%) związków międzygminnych,

45 projektów (21,6%) uzyskało opinię pozytywną z uwagami,

1 projekt uzyskał opinię negatywną (projekt budżetu gminy Żarów).

W 2008 r. Składy Orzekające wydały opinie o wszystkich projektach uchwał budżetowych na rok 2009, opracowanych przez organy wykonawcze nadzorowanych j.s.t. Wyniki opiniowania, w tym wydanie o 11 więcej opinii pozytywnych o projektach na rok 2009, w stosunku do wydanych o projektach na rok 2008, wskazuje poprawę jakości opracowania opiniowanych dokumentów. W przypadku kilkunastu jednostek (do 5%) stwierdzono powtarzalność tych samych lub podobnych błędów, wynikających z niedopełnienia wymogów art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. w zakresie zachowania zasady przejrzystości w planie dochodów i planie wydatków budżetu, a także wymogu art. 180 u.f.p. w zakresie szczegółowości danych przedstawianych w informacji o stanie mienia.

W opiniach pozytywnych z uwagami – wydanych o projektach budżetów na rok 2009 (opracowanych przez wójtów 19 gmin i burmistrzów 16 gmin oraz zarządy 8 powiatów i zarządy 2 związków) – wskazywano:

- 1) nieprawidłowe ustalenie poziomu dochodów bieżących i majątkowych oraz poziomu wydatków bieżących i majątkowych, tj. niezgodnie z dyspozycją art. 165a u.f.p.,
- 2) nieprawidłowe ustalenie planowanego wyniku budżetu i niepełne określenie źródeł pokrycia deficytu lub przeznaczenia planowanej nadwyżki, czym naruszono przepis art. 184 ust. 1 pkt 3 u.f.p.,
- 3) nieprawidłowe określenie limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, czym nie dopełniono wymogu art. 184 ust. 1 pkt 9 u.f.p.,
- 4) formułowanie upoważnień dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań niezgodnie z wymogami określonymi w art. 184 ust. 1 pkt 10 lit. a i b u.f.p.,
- 5) brak spójności danych zawartych w części normatywnej projektu uchwały budżetowej z danymi przedstawianymi w załącznikach do projektu oraz brak wewnętrznej spójności danych przedstawianych w poszczególnych załącznikach, będący wynikiem nieprawidłowych podsumowań wydatków ujętych w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej lub niejednolitego stosowania podziałek klasyfikacji budżetowej, czym nie dopełniono wymogu art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p.,
- 6) błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- 7) brak podstawy prawnej do planowania wydatków na realizację zadań nienależących do zadań danej j.s.t. (dotacje dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej, dotacje na budowę obiektów sakralnych, wydatki na budowę sieci gazowej) lub zadań przekazanych do realizacji przez związek (wydatki na promocję gminy),
- 8) brak utworzenia rezerwy celowej na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości zgodnej z dyspozycją art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590),
- 9) sporządzenie informacji o stanie mienia komunalnego z nie dopełnieniem wymogów określonych w art. 180 u.f.p.

Negatywnie zaopiniowano 1 projekt uchwały budżetowej na rok 2009, którego uchwalenie w przedstawionych wielkościach stanowiłoby naruszenie obowiązujących przepisów.

Negatywna opinię wydano o:

przedłożonym przez Burmistrza Miasta Żarów projekcie budżetu na 2009 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego, któremu postawiono zarzut naruszenia art. 169 ust. 1 pkt 1 i 3 u.f.p. poprzez zaplanowanie w budżecie 2009 roku spłat kredytów i pożyczek wraz z należnymi

odsetkami oraz przyjętych zobowiązań wynikających z udzielonych przez Gminę poręczeń w łącznej kwocie 5.950.804 zł, stanowiącej 18,2% dochodów prognozowanych na rok 2009. Jednocześnie III Skład Orzekający zwrócił uwagę na zagrożenie możliwości uzyskania dochodów w prognozowanych wielkościach, których zakładany wzrost nie znajduje potwierdzenia w realizacji budżetu w latach poprzednich.

10. Wydawanie opinii o przedłożonych przez organy wykonawcze j.s.t. informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2008 r. (art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	209	184	25	0
2.	- gminy	166	145	21	0
3.	- miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
4.	- powiaty	26	23	3	0
5.	- województwo samorządowe	1	1	0	0
6.	- związki międzygminne	13	12	1	0

Spośród 209 wydanych opinii o przebiegu wykonania budżetu za I. półrocze 2008 r. – 184, czyli 88% stanowiły opinie pozytywne. Opinią pozytywną z uwagami wydano 25, z tego 21 o przebiegu wykonania budżetu gminy, 3 budżetu powiatu, 1 budżetu związku. W 2008 r. nie wystąpił przypadek wydania opinii negatywnej.

Zestawienie wyników opiniowania wskazuje, że w 2008 r. 12,6 % gmin i 11,5% powiatów uzyskało opinie pozytywne z uwagami. Wyniki opiniowania przebiegu wykonania budżetu za I. półrocze 2008 r. w porównaniu do analogicznych z 2007 r. wskazują wzrost liczby opinii pozytywnych z uwagami o 4. Gorsze wyniki, w porównaniu do poprzedniego roku, dotyczyły budżetów gmin i powiatów, a lepsze związków.

Za I. półrocze 2008 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego wykonały łącznie 49,5% planowanych kwot dochodów i 37,3% planowanych kwot wydatków, w tym gminy, odpowiednio: 49,4% i 38,4% zaplanowanych kwot. Na wskaźnik wykonania wydatków, podobnie jak w roku poprzednim, oddziaływał poziom wykonania wydatków majątkowych, który wyniósł 18,0% planowanych wielkości. W porównaniu do analogicznego okresu 2007 r. wskaźnik wykonania dochodów obniżył się o 3,3 punkty proc., a wydatków o 1,1 punkt proc. Kolejny rok wystąpiło obniżenie wskaźnika wykonania wydatków majątkowych. Stopień wykonania samorządowych budżetów znalazł odzwierciedlenie w wynikach opiniowania.

W 25 opiniach pozytywnych z uwagami Składy Orzekające zwracały uwagę na brak dokonania oceny możliwości wykonania budżetu w ustalonych wielkościach i odniosły się do przypadków wystąpienia nieprawidłowości, wskazujących na naruszenie zasad obowiązujących w toku wykonywania budżetu ze wskazaniem na czyny kwalifikowane do naruszeń dyscypliny finansów publicznych.

Uwagi zawarte w tych opiniach dotyczyły m.in.:

- 1) wystąpienia zobowiązań wymagalnych w wyniku nieterminowej realizacji zadań i regulowania obowiązkowych płatności, skutkujące obciążeniem budżetu wydatkami związanymi z zapłatą odsetek i kar, czym naruszono zasady dokonywania wydatków określone w art. 35 ust. 3 u.f.p. (Powiat głogowski, Czernica, Dobroszyce, Gaworzyce, Głuszyca, Kobierzyce, Lubin m., Malczyce, Mieroszów, Milicz, Oława w., Stoszowice, Wiązów, Ziębice, Żarów),
- 2) wystąpienia przypadków przekroczeń planu wydatków w poszczególnych paragrafach (Dzierżonów w., Głuszyca, Lubin m., Mieroszów), czym naruszono zasady gospodarki finansowej obowiązujące w toku wykonywania budżetu, określone w art. 138 i art. 139 w związku z art. 189 ust. 1 u.f.p.,
- 3) braku wskazania przyczyn niskiej realizacji wydatków, w tym wydatków majątkowych, których wykonanie ukształtowało się poniżej 7% planowanych wielkości (Czernica, Dobroszyce, Dzierżonów w., Lubin m., Malczyce, Mieroszów, Przemków, Ścinawa, Powiat ząbkowski),
- 4) braku odniesienia się do sytuacji utraty płynności finansowej przez zakład budżetowy (Chocianów, Legnickie Pole, Ścinawa) i wystąpienia wysokich zobowiązań wymagalnych

- sp zoz, dla których samorząd jest organem założycielskim (Powiat głogowski, Powiat górowski, Powiat ząbkowicki),
- 5) braku doprowadzenia planowanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej do zgodności z rocznymi kwotami wynikającymi z ustawy budżetowej (Lubin m.),
 - 6) niedopełnienia wymogu szczegółowości informacji o przebiegu wykonania budżetu za I. półrocze i wymogu przekazania informacji o przebiegu wykonania planu finansowego przez podmioty zaliczane do podsektora samorządowego, czym naruszono przepis art. 198 ust.1 u.f.p. (Czernica, Kobierzyce, Pielgrzymka, Legnickie Pole, Ścinawa, Przemków),
 - 7) niedopełnienia obowiązku przekazania uchwały w sprawie zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze, o czym stanowi art. 198 ust. 2 u.f.p. (Mioszów),
 - 8) przekroczenie ustawowo dopuszczonych progów zadłużenia (EKOGOK).

11. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze i.s.t. sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2007 (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)/zrobione

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	210	189	23	0
2.	- gminy	166	150	16	0
3.	- miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
4.	- powiaty	26	22	4	0
5.	- województwo samorządowe	1	1	0	0
6.	- związki międzygminne	14	11	3	0

W sprawie przedłożonych przez organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego i ich związków sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2007 Składy Orzekające **wydały 209 opinii, z tego 186 (89%) pozytywnych i 23 (11%) pozytywnych z uwagami.**

Przedmiot opiniowania w 2008 r. stanowiło także – przedłożone przez likwidatora „Związku Międzygminnego „Unia Gmin Śląskich” – sprawozdanie z wykonania budżetu za 10 m-cy 2008 roku, które uzyskało pozytywną opinię II Składu Orzekającego.

Organy wykonawcze wszystkich nadzorowanych jednostek przedłożyły sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2007, a wyniki ich opiniowania wskazują, że w stosunku do roku poprzedniego wydano o 4 mniej opinii pozytywnych (o 3 mniej dla gmin i o 2 mniej dla związków i o 1 więcej dla powiatów). Opinię pozytywnych z uwagami wydano o 5 więcej ale nie wystąpił przypadek wydania opinii negatywnej).

Dla porównania o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2006 wydano w 2007 r. 190 (90,9%) opinii pozytywnych, 18 (8,6%) opinii pozytywnych z uwagami i 1 negatywną (o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Żarów).

Z wielkości budżetowych przedstawionych w sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2007 wynika: wykonanie dochodów w 100,9% planowanych (w 2006 r. wyniosło 100,4%) i wydatki w 93,9% planowanych (w 2006 r. wyniosło 94,5%). Najniższy wskaźnik wykonania wydatków dotyczył budżetów gmin (92,2%), w tym gmin wiejskich (91,4%). Niższe wykonanie wydatków w budżetach gmin wiązało się z niepełnym wykonaniem wydatków majątkowych (81,4% planowanych), w tym w związku z brakiem realizacji projektów planowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Najwyższe wskaźniki realizacji tak dochodów, jak i wydatków, w tym wydatków majątkowych ponownie uzyskały miasta na prawach powiatu, odpowiednio: 102,9%, 96,9% i 92,8% planowanych. Poziom wydatków majątkowych 3 miast na prawach powiatu były zbliżony do sumy wydatków majątkowych 166 gmin.

W 23 opiniach pozytywnych z uwagami o sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2007, wydanych dla organów wykonawczych 16 gmin (Ciepłowody, Gaworzyce, Głuszycza, Jerzmanowa, Kondratowice, Kotla, Lubomierz, Milicz, Nowa Ruda, Przemków, Świdnica w., Wąsosz, Wiązów, Ząbkowice Śląskie, Zgorzelec m., Żarów), 4 powiatów (Górowski, Jaworski, Oławski, Złotoryjski) i 3 związków (EKOGOK, Wodociąg Lisowice, WZWiK) – Składy Orzekające, odnosząc się wskaźników realizacji budżetu i zakresu szczegółowości informacji przedstawionej w sprawozdaniu – wskazywały na przypadki wystąpienia następujących nieprawidłowości:

- 1) zamknięcie roku budżetowego deficytem wyższym od planowanego i związane z tym włączenie w finansowanie budżetu środków nieobjętych uchwałą budżetową, co wskazuje naruszenie normy art. 184 ust. 1 pkt 3 u.f.p.,
- 2) zrealizowanie określonych rodzajów wydatków powyżej wielkości ustalonych w budżecie, czym naruszono zasadę dokonywania wydatków, określoną w art. 35 ust. 1 i art. 138 pkt 3 u.f.p.,
- 3) wykonanie rozchodów budżetu z przekroczeniem limitu określonego w art. 34 ust. 1 pkt 2 u.f.p.,
- 4) przekroczenie limitu spłaty zobowiązań finansowych, o którym mowa w art. 169 ust. 1 u.f.p.,
- 5) wystąpienie zobowiązań wymagalnych, w tym z tytułu nieopłacenia obligacyjnych składek, przekazywanych do ZUS, czym naruszono zasady określone w art. 35 ust. 3 u.f.p.,
- 6) poniesienie wydatków z tytułu zapłaty odsetek i kar za nieterminowe regulowanie zobowiązań, czym naruszono zasadę dokonywania wydatków, określoną w art. 35 ust. 3 pkt 3 u.f.p.,
- 7) rażąco niskie wykonanie planu dochodów, w tym dochodów ze sprzedaży majątku wskazujące na brak prawidłowego ustalenia prognozowanych wielkości,
- 8) niskie, w stosunku do planowanych, wykonanie wydatków majątkowych, w tym wydatków inwestycyjnych i nieodniesienie się w sprawozdaniu do przyczyn znaczących odchyłeń od wielkości określonych w uchwale budżetowej,
- 9) niewyeliminowanie błędów w zastosowaniu klasyfikacji budżetowej, odpowiednio do zaleceń organu nadzoru,
- 10) niezachowanie ustawowych wymogów, co do szczegółowości i terminu przedłożenia rocznego sprawozdania, o których mowa w art. 199 ust. 1 u.f.p.,
- 11) dopuszczenie do wystąpienia różnic pomiędzy wielkościami budżetowymi przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu, a wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych (Rb) sporządzonych za ten okres sprawozdawczy.

W opiniach pozytywnych z uwagami w szeregu przypadków przypominano także o ciąży na kierowniku jednostki obowiązku złożenia do właściwego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych; Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.).

W treści wydanych opinii zawarto także pouczenie o przysługującym prawie złożenia odwołania do Kolegium Izby.

12. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących j.s.t. w sprawie absolutorium za rok 2007 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Lp.	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba wydanych opinii z tego			
		razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1.	Ogółem, z tego:	208	189	18	1
2.	- gminy	165	152	12	1
3.	- miasta na prawach powiatu	3	3	0	0
4.	- powiaty	26	22	4	0
5.	- województwo samorządowe	1	1	0	0
6.	- związki międzygminne	13	11	2	0

Komisje rewizyjne organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i ich związków przekazały w 2008 r. do zaopiniowania 208 wniosków w sprawie absolutorium za rok 2007, z tego: 206 wniosków w sprawie udzielenia absolutorium i 2 wnioski w sprawie nieudzielenia absolutorium (Lubomierz, Lubin m.). Wniosku absolutorijnego nie sformułowała Komisja Rewizyjna Rady Miasta i Gminy Mieroszów.

Dla porównania w 2007 r. wystąpił pojedynczy przypadek wniosku o nieudzielenie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2006 r. (Lubin m.).

Spośród **208 przedłożonych wniosków w sprawie absolutorium za rok 2007 – 189 (90,9%)** uznanych zostało za sformułowane w oparciu o kryteria dotyczące oceny wykonania budżetu, co stanowiło podstawę wydania opinii pozytywnych. O 18 wnioskach składy orzekające wydały opinie pozytywne z uwagami, a o 1 wniosku opinię negatywną (Krośnice).

W **negatywnej opinii** o uchwale Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Krośnice w sprawie opinii o wykonaniu budżetu gminy za rok 2007 oraz o wniosku o udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy Krośnice za 2007 rok – V Skład Orzekający – postawił zarzut nie spełnienia wymogów określonych przepisami dotyczącymi sposobu podejmowania rozstrzygnięć przez Komisję Rewizyjną, określonych w Statucie Gminy Krośnice, czym naruszono art. 18a ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym. W uchwale nr V/76/2008 Skład Orzekający uznał brak rozstrzygnięcia w wyniku głosowania i będący tego konsekwencją brak sformułowania wniosku w sprawie absolutorium.

W 18 opiniach pozytywnych z uwagami, z tego w 17 wydanych o wnioskach w sprawie udzielenia absolutorium: wójtowi (7), burmistrzowi (4), zarządowi powiatu (4) i zarządowi związku (2) i w 1 wydanej o wniosku w sprawie nieudzielenia absolutorium burmistrzowi – wskazywano na:

- 1) brak dokonania przez komisję własnej oceny wykonania budżetu, w tym oceny prawidłowości korzystania przez organ wykonawczy z upoważnień ustawowych i upoważnień udzielonych przez organ stanowiący oraz oceny poziomu zobowiązań (15 przypadków),
- 2) dokonanie oceny działalności organu wykonawczego w szerszym zakresie niż przewidziano w przepisach art. 12 pkt 6 ustawy o samorządzie powiatowym i art. 199 ust. 3 u.f.p. (1 przypadek),
- 3) lakoniczność wniosku i nietrafność zarzutu przekroczenia planu wydatków oraz nieodniesienie się do przedstawionych w sprawozdaniu burmistrza przyczyn ich niewykonania (1 przypadek),
- 4) nieuprawnione wzięcie pod uwagę przy ocenie wykonania budżetu innych okoliczności, które zadecydowały o braku sformułowania wniosku, co spowodowało konieczność ponowienia procedowania (1 przypadek).

Dla porównania, w 2007 r. o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium za rok 2006 wydano 209 opinii, z tego 190 pozytywnych i 19 pozytywnych z uwagami.

13. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Spośród 203 uchwał w sprawie absolutorium za rok 2007, przekazanych do nadzoru Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2008 r., **zaopiniowaniu podlegały 4 uchwały** w sprawie nieudzielenia absolutorium (Rady Miejskiej w Lubinie, Rady Gminy Lubin, Rady Miejskiej Gminy Lubomierz, Rady Miejskiej w Miliczu).

Składy Orzekające Izby poddały badaniu tryb w jakim uchwały zostały podjęte, a także materialno-prawne przesłanki ich podjęcia.

W wyniku badania – wydano:

- o uchwale Rady Miejskiej w Lubinie – opinię pozytywną
- o uchwale Rady Gminy Lubin – opinię negatywną, ze wskazaniem naruszenia art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o.s.g. i art. 199 ust. 3 u.f.p.,
- o uchwale Rady Miejskiej Gminy Lubomierz – opinię pozytywną z zastrzeżeniami, odnoszącymi się do treści merytorycznej dyskusji, przeprowadzonej w toku sesji,
- o uchwale Rady Miejskiej w Miliczu – opinię negatywną, ze wskazaniem naruszenia art. 28a ust. 2 ustawy o.s.g.

Dla porównania w 2007 r. II Skład Orzekający wydał 1 opinię pozytywną z uwagą o uchwale Rady Miejskiej w Lubinie.

14. Rozpatrywanie odwołań organów jednostek samorządu terytorialnego od opinii wydanych przez Składy Orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W 2008 r. do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu nie zostały wniesione odwołania od opinii, wydanych przez Składy Orzekające w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu – zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.) – zapewniła w 2008 r. siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną Regionalnej Komisji Orzekającej oraz Rzecznika i jego zastępców.

Wyniki działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań, sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela (Dz. U. Nr 136, poz. 1143).

W 2008 r. zostały sporządzone i przekazane:

- 1) Sprawozdanie z działalności Rzecznika dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu w 2007 roku – przedkładane Głównemu Rzecznikowi Dyscypliny Finansów Publicznych,
- 2) Sprawozdanie o sposobie rozpoznania wniosków o ukaranie wniesionych w 2007 roku do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych – przedkładane Przewodniczącemu Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych.

Prawomocne orzeczenia o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych były w 2008 r. zgłaszane zgodnie z dyspozycją art. 188 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych zgodnie z planem i tematyką określoną w planie kontroli (Zał. Nr 1).

Zadania ujęte w planie kontroli na 2008 rok zostały wykonane. Wydział przeprowadził **97 kontroli**, w tym: 44 kontrole kompleksowe, 49 kontroli problemowych, 3 kontrole doraźne i 1 kontrolę sprawdzającą

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości zostały opisane w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych jednostek, zawierających wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności. Ogółem w wystąpieniach pokontrolnych zawarto **1063 wniosków pokontrolnych**.

Szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli zostały zawarte w sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej za 2008 rok.

2 i 3. Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera ww. sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej.

4. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych za rok 2007.

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2007 roku zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium RIO uchwałą nr 34/2008 z 12 marca 2008 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2007 rok.

5. Współpraca Wydziału Kontroli z Wydziałem Informacji, Analiz i Szkoleń w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą.

W czasie przeznaczonym na przygotowanie kontroli w jednostce, inspektorzy ds. kontroli analizowali rozstrzygnięcia nadzorcze i wydane opinie w sprawach dotyczących tej jednostki oraz dokumenty planistyczne i sprawozdawcze gromadzone w WIAS. Informacje w nich zawarte były uwzględniane przy opracowywaniu szczegółowego planu kontroli jednostki. Współpraca w tym zakresie była realizowana w trybie roboczym także w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu.

6. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami.

Współpraca w tym zakresie polegała na bieżącym przekazywaniu informacji.

7. Opracowanie planu pracy Wydziału, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o. – na 2009 rok.

Plan kontroli jednostek samorządu terytorialnego na 2009 rok został opracowany w ustalonym terminie i przyjęty przez Kolegium RIO uchwałą nr 108/2008 z 17 grudnia 2008 roku w sprawie ramowego planu pracy, planu szkoleń oraz planu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2009 rok.

IV. Inne zadania związane ze sprawowaniem nadzoru i kontroli

Zadania WIAS w zakresie kontroli i przekazywania sprawozdań sporządzanych przez j.s.t.

1. Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.).

W 2008 r. skontrolowano 10.688 sprawozdań budżetowych (w 2007 r. 10.392), przekazanych Izbie przez organy wykonawcze 196 nadzorowanych jednostek i 13 związków międzygminnych. Kontrola 9.042 sprawozdań, czyli 84,6,3% była przeprowadzona z użyciem programu BeSTi@. Wśród skontrolowanych 2.162 (20,2%) stanowiły korekty sprawozdań.

Wyższa o 296 – w porównaniu do skontrolowanych w 2007 r. – liczba sprawozdań budżetowych była wynikiem wzrostu liczby korekt sprawozdań o 262, w tym korekt sprawozdań Rb-N wyższa o 242, w związku z poszerzeniem zakresu przedmiotowego danych wykazywanych w tym sprawozdaniu, poczynając od sprawozdań za I. kw. 2008 r. Utrzymywanie się w 2008 r. relatywnie wysokiej liczby korekt sprawozdań Rb-27S, Rb-28S i Rb-NDS wiązało się z brakiem zachowania zgodności planowanych kwot dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetów z wielkościami wynikającymi z podjętych uchwał. Prowadzony monitoring wielkości budżetowych pozwalał na ustalenie wszystkich przypadków rozbieżności kwot planu, wykazanych w sprawozdaniach budżetowych, w stosunku do określonych w uchwale budżetowej.

W zakresie obowiązków dotyczących kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z 13 kwietnia 2004, Dz. U. Nr 65, poz. 599 ze zm.) – przekazano Ministerstwu Finansów (pismo:

WIAS-4441-1/08 z 4 września 2008 r.) 6 złożonych wniosków gmin (Dzierżoniów m., Gromadka, Kłodzko m., Legnica m., Polkowice, Wałbrzych m.).

Liczba sprawozdań budżetowych j.s.t. oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej skontrolowanych w latach 2007 i 2008

Nazwa sprawozdania	Ilość sprawozdań ogółem w 2007 r.			Ilość sprawozdań ogółem w 2008 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	836	353	1189	836	388	1224
Rb-28S	836	231	1067	836	268	1104
Rb-NDS	834	369	1203	836	348	1184
Rb-Z	835	260	1095	836	235	1071
Rb-N	835	96	931	836	338	1174
Rb-PDP	338	45	383	338	36	374
Rb-ST	209	86	295	209	60	269
Rb-30	409	140	549	390	154	544
Rb-31	90	30	120	86	38	124
Rb-32	0	0	0	0	0	0
Rb-33	460	61	521	459	60	519
Rb-34	1262	151	1413	1296	159	1455
Razem	6944	1822	8766	6958	2084	9042
Rb- 50	784	11	795	784	28	812
Rb-27 ZZ	784	47	831	784	50	834
Razem	8512	1880	10392	8526	2162	10688
Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji	6	0	6	6	0	6
Razem	8518	1880	10398	8532	2162	10694

Dane ze skontrolowanych sprawozdań (Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-30, Rb-31, Rb-33, Rb-34) i oryginały sprawozdań Rb-PDP były w 2008 r. przekazywane do Ministerstwa Finansów na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.), z tego:

- zapewniono terminowy przepływ danych ze sprawozdań budżetowych wszystkich nadzorowanych jednostek, przekazywanych w cyklach kwartalnych w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSTi@, tj. sprawozdań za IV kwartał 2007 r. oraz za I, II i III kwartał 2008 r.,
- zapewniono przekazanie oryginałów sprawozdań Rb-PDP 166 gmin i 3 miast na prawach powiatu, z tego rocznych w terminie 10 marca 2008 r. i półrocznych w terminie 4 sierpnia 2008 r.,
- zapewniono przekazanie danych i korekt sprawozdań Rb-PDP za 2007 r., złożonych przez 4 jednostki w terminie do 30 czerwca 2008 r.,
- zapewniono przekazanie 7 korekt sprawozdań Rb-PDP za poprzednie lata, sporządzonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych.

W wykonaniu dyspozycji z art. 10 ustawy o r.i.o. w 2008 r. przekazano Ministerstwu Finansów 7 korekt sprawozdań Rb-PDP wraz z wyjaśnieniami wójtów i burmistrzów w sprawie okoliczności wystąpienia nieprawidłowości w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji, złożonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych.

Korekty sprawozdań Rb-PDP za poprzednie lata – w związku ze stwierdzeniem przypadków niewykazania pełnych kwot skutków finansowych zwolnień, obniżenia stawek i udzielenia ulg w podatkach – przekazało w 2008 r. 7 gmin, z tego:

Karpacz, Węgliniec i Wojcieszów za 2006 rok,

Jeźów Sudecki, Wądroże Wielkie, Przeworno i Kondratowice za 2007 rok.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych j.s.t. w 2008 r., dotyczyły najczęściej:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- braku zgodności planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej z wykazami MF,

- braku zgodności wykonanych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych z wykazami MF,
- wykazania należności z tytułu subwencji ogólnej, z tytułu udziału w PIT oraz z tytułu dotacji w wysokości planowanych, zamiast w wysokości wykonanych dochodów,
- braku zachowania zasady bilansowania wielkości wykazanych w poszczególnych paragrafach dochodów;

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- braku zgodności planu z wynikającym z uchwały budżetowej,
- ustalenia i wykazania kwoty zobowiązań ogółem w wysokości niższej od kwoty zobowiązań wymagalnych,
- wykazania zaangażowania wydatków w wysokości niższej od wykonanych wydatków i zobowiązań wymagalnych,
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej, w tym brak użycia właściwej czwartej cyfry dla wyróżnienia wydatków na projekty, realizowane w ramach programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE;

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce deficycie:

- nieprawidłowego wykazania środków na pokrycie deficytu, w tym wykazanie wielkości planowanych niezgodnie z uchwalonym budżetem,
- braku zgodności wykazanych stanów nadwyżki z lat ubiegłych i wolnych środków z wielkościami wynikającymi z bilansu budżetu,
- wykazania wykonania rozchodów budżetu w kwotach wyższych od wykonanego wyniku finansowego i wykonanych przychodów, co powodowało wystąpienie ujemnej wartości w pozycji D. Finansowanie,
- wykazania środków na pokrycie deficytu przy realizacji budżetu z nadwyżką;

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- błędów przy wykazywaniu zobowiązań wobec wierzycieli krajowych, w tym należących do sektora finansów publicznych, będących skutkiem zmiany wzoru sprawozdania i wprowadzenia dziesięciu rodzajów wierzycieli, w tym 4 grup wierzycieli zaliczanych do sektora finansów publicznych,
- niewykazania zobowiązań wymagalnych, podczas gdy ich wystąpienie wykazano w sprawozdaniu Rb-28S,
- wykazania zobowiązań z tytułu depozytów, w tym w związku z interwencją MF w tym zakresie,
- braku wykazania w uzupełniających danych (część C sprawozdania) informacji o kredytach i pożyczkach zaciągniętych na finansowanie projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE;

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- braku wykazania w sprawozdaniu (w wierszu N3 gotówka i depozyty) wszystkich środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych (stanowisko Ministerstwa Finansów w tym zakresie zostało przekazane do Izby i udostępnione j.s.t. 7 lipca 2008 r.),
- zaliczenia i wykazania w należnościach z tytułu papierów wartościowych wartości posiadanych w papierach udziałowych (wartości akcji i udziałów),
- braku wykazania należności z tytułu udzielonej pożyczki,
- braku wykazania kwot należności wymagalnych, podczas gdy w sprawozdaniu Rb-27S wykazano zaległości podatkowe;

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- braku zachowania spójności z danymi Rb-27S w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organów podatkowych,
- braku zachowania spójności z danymi Rb-27S w zakresie wpływów z podatku od nieruchomości, wynikających z zastosowania odrębnego paragrafu dochodów dla wierzytelności zhipotekowanych;

Rb-30, Rb-31, Rb-33, Rb-34 sprawozdania z wykonania planu finansowego:

- zaliczenia do planu przychodów zakładu dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji (Rb-30),
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów (Rb-30, Rb-31, Rb-33), w tym w związku z użyciem paragrafu wydatków dla podlegających wykazaniu w odrębnych, nazwanych wierszach (odpisy amortyzacji, podatek dochodowy od osób prawnych),

- użycia podziałki klasyfikacyjnej, która w ocenie MF nie powinna mieć zastosowania w planach finansowych tych jednostek (przelewy redystrybucyjne w przychodach funduszy celowych),
- braku zachowania wymaganej ciągłości bilansowej w zakresie stanu środków obrotowych (Rb-30, Rb-33, Rb-34).

2. Sporządzanie i przekazywanie zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych na podstawie sprawozdań zbiorczych przekazywanych przez organy z j.s.t. (§ 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006 r., Dz. U. Nr 113, poz. 770).

Do sporządzania i przekazywania Izbie zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych według rodzaju jednostek – zobowiązane są jednostki samorządu terytorialnego, będące organem założycielskim lub nadzorującym dla instytucji kultury, dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (sp zoz), dla funduszy celowych posiadających osobowość prawną oraz dla osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw (z wyłączeniem przedsiębiorstw i spółek prawa handlowego).

Według prowadzonego przez Izbę monitoringu liczby jednostek zobowiązanych do sporządzania i przekazywania sprawozdań zbiorczych i liczby ich jednostek organizacyjnych – w 2008 r. (według stanu na 30 września) – zobowiązanych do sporządzania sprawozdań było 190 j.s.t., będących organem założycielskim:

- samorządowych instytucji kultury – 164 j.s.t. (83,7%) dla 298 instytucji,
- samorządowych sp zoz – 98 j.s.t. (50,0%) dla 145 sp zoz,
- samorządowych funduszy celowych – 1 (województwo) dla WFOŚiGW ,
- posiadających osobowość prawną – 1 (województwo) dla 4 podmiotów.

Liczba sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych zbadanych przed sporządzeniem sprawozdań zbiorczych w latach 2007 i 2008

Rodzaj sprawozdania	Liczba j.s.t. *		Liczba zbadanych sprawozdań	
	2007	2008	2007	2008
Rb-Z Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych	191	190	3716	3684
Rb-N Sprawozdanie o stanie należności, w tym:				
- samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62)	99	98	802	794
- samorządowych instytucji kultury (grupa 42)	166	164	1348	1332
- funduszu celowego posiadającego osobowość prawną (grupa 12)	1	1	0	0
- samorządowych osób prawnych (grupa 82)	1	1	8	8
- zbiorczo jednostek nadzorujących lub założycielskich (grupa 99)	191	190	1558	1550
Rb-UZ Roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań*	191	190	517	493

- dotyczy tych j.s.t., które są organem założycielskim lub nadzorującym i są zobowiązane do sporządzania tych sprawozdań,
- odstąpiono od wykazywania sprawozdań Rb-UN ze względu na brak danych podlegających wykazaniu w tych sprawozdaniach.

Przepisy rozporządzenia nakładają na regionalne izby obrachunkowe **obowiązek sporządzania i przekazywania** do Głównego Urzędu Statystycznego – kwartalnych zbiorczych sprawozdań Rb-Z i Rb-N oraz rocznych sprawozdań zbiorczych Rb-UZ i Rb-UN (według grup rodzajowych jednostek) – sporządzanych na podstawie danych przedstawionych w sprawozdaniach zbiorczych jednostek samorządu terytorialnego.

W 2008 r. Izba sporządziła i przekazała do GUS w formie elektronicznej i w formie dokumentu:

- 1) kwartalne zbiorcze sprawozdania Rb-Z i Rb-N, sporządzone według stanu:
 - na koniec IV kw. 2007 r. – 13 marca,
 - na koniec I kw. 2008 r. – 14 maja,
 - na koniec II kw. 2008 r. – 8 sierpnia,
 - na koniec III kw. 2008 r. – 14 listopada,
- 2) roczne zbiorcze sprawozdania Rb-UZ i Rb-UN, sporządzone według stanu na koniec 2007 r. – 13 marca (sprawozdanie zbiorcze Rb-UN sporządzono pomimo braku danych podlegających wykazaniu w tym sprawozdaniu),

3) 2 korekty zbiorczych sprawozdań kwartalnych dla danych za IV kw. 2007 r. i jednocześnie 2 korekty zbiorczych Rb-UZ i Rb-UN za rok 2007.

W 2008 r. zadania w zakresie kontroli danych oraz sporządzania i przekazywania zbiorczych sprawozdań do GUS były wykonywane w WIAS przy użyciu własnych programów. Zgodnie z ustaleniami, GUS udostępni narzędzia do kontroli sprawozdań (program GUS), który będzie wykorzystany przy kontroli, sporządzaniu i przekazywaniu sprawozdań w 2009 roku.

Dane ze sporządzonych przez Izbę zbiorczych sprawozdań Rb-Z wskazują, że zadłużenie samorządowych podmiotów, dla których dolnośląskie jednostki samorządu terytorialnego są organem założycielskim lub nadzorującym – na koniec III kw. 2008 r. – wyniosło łącznie 599.572 tys. zł (na koniec III kw. 2007 r. wynosiło 715.700 tys. zł), w tym samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wyniosło 595.600 tys. zł, co w porównaniu do analogicznych okresów lat poprzednich (712.853 tys. zł w 2007 r., 903.673 tys. zł w 2006 r. i 1.065.058 tys. zł w 2005 r.), wskazuje utrzymywanie się korzystnej tendencji redukcji zadłużenia dolnośląskich sp zoz, w tym głównie tych, dla których organem założycielskim jest samorząd województwa.

3. Obsługa plików kwartalnych i rocznych sprawozdań i informacji o udzielonej przez organy j.s.t. pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie, plików miesięcznych i rocznych sprawozdań i informacji o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach należnych świadczeń (art. 32 ust. 4, art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.).

Wprowadzenie w 2008 r. zmian w ustawie o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej wiązało się z wydaniem nowych przepisów wykonawczych, których efektem było zwiększenie obowiązków sprawozdawczych jednostek samorządu terytorialnego i regionalnych izb obrachunkowych, pośredniczących w przekazywaniu plików sprawozdań i informacji, organom zobowiązanym do monitorowania pomocy publicznej.

O ile w 2007 r. Izba pośredniczyła w przekazaniu 1924 plików sprawozdań i informacji, o tyle **w 2008 r. liczba przekazanych plików wyniosła 3500**, co oznacza prawie dwukrotny wzrost liczby dokumentów elektronicznych w sprawach dotyczących monitorowania pomocy publicznej. W dopełnieniu obowiązków, określonych art. 32 ust. 4, art. 32a ust. 2 i art. 34 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – Izba przekazała w 2008 r.:

1) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

214 plików rocznych sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej lub informacji o nieudzieleniu takiej pomocy za 2007 r., przekazane przez organy 196 j.s.t.,
662 pliki kwartalnych sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej lub informacji o nieudzieleniu takiej pomocy (za IV kw. 2007 r. i za I - III kw. 2008 r.),
– z tego pliki rocznych sprawozdań i informacji oraz za I. I II kw. 2008 r., sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 12 lipca 2007 r., a za III. kw. 2008 r. sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 7 sierpnia 2008 (Dz. U. Nr 153, poz. 952);

2) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych:

153 pliki rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych, za rok 2007, przekazane przez organy 152 j.s.t.,
sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 12 lipca 2007 r.

3) ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa:

47 plików rocznych sprawozdań lub informacji o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, przekazane przez organy 47 j.s.t.,
2424 pliki sprawozdań miesięcznych o udzielonej pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (przekazane za m-ce październik – grudzień 2007 r. i styczeń – październik 2008 r.),
– z tego 2258 plików sporządzonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2007 r. ze zmianami obowiązującymi od 1 czerwca 2008 r., a 213 plików zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 29 września 2008 r., obowiązującym od 1 października 2008 r. (Dz. U. Nr 174, poz. 1081).

Wielokrotna zmiana przepisów sprawozdawczych w trakcie 2008 r., w tym wprowadzenie od 1 czerwca 2008 r. obowiązku przekazywania informacji o nieudzieleniu pomocy publicznej

w rybołówstwie znacząco zwiększyła obowiązki sprawozdawcze w tym zakresie. W łącznej liczbie 2471 plików przekazanych ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa w 2008 r., aż 2269 (91,8%) stanowiły pliki informacji o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, w tym 677 (27,4% plików) informacje o nieudzieleniu pomocy publicznej w rybołówstwie, przekazywane, poczynając od czerwca 2008 roku.

4. Przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych łącznych, przekazywanych przez organy j.s.t. (§ 19 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.; Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.) i udostępnienie sprawozdań finansowych GUS.

W obowiązującym stanie prawnym jednostki samorządu terytorialnego sporządzają bilans z wykonania budżetu j.s.t. oraz łączne sprawozdania finansowe (obejmujące bilans, rachunek zysków i strat jednostki oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki), osobno dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych. Bilans z wykonania budżetu i sprawozdanie finansowe podlega przekazaniu do regionalnej izby obrachunkowej w terminie do 30 kwietnia roku następnego.

W ramach wykonywania w 2008 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy j.s.t. bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych za rok 2007, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przyjęła, po skontrolowaniu:

- 209 bilansów z wykonania budżetu j.s.t. i budżetu związku,
- 209 sprawozdań finansowych łącznych jednostek budżetowych,
- 130 sprawozdań finansowych łącznych zakładów budżetowych,
- 32 sprawozdania finansowe łączne gospodarstw pomocniczych.

Zakres obowiązków sprawozdawczych w tym zakresie nie uległ rozszerzeniu, stąd liczba sprawozdań, sporządzonych za rok 2007 i przyjętych w 2008 r. nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego. W jednym przypadku wystąpiła nieuzasadniona zwłoka w przedłożeniu sprawozdań finansowych za rok 2007 (Kondratowice).

W 2008 r. wzrosła liczba bilansów i sprawozdań finansowych sporządzonych i przekazanych z użyciem programu BeSTi@. Z rejestru dokumentów przekazanych w systemie elektronicznym wynika, że spośród 143 przekazanych bilansów z wykonania budżetu, 56 (prawie 40%) wymagało złożenia korekty, a spośród 215 przekazanych sprawozdań finansowych, 35 (16,3%) wymagało złożenia korekty, przed przyjęciem sprawozdania.

Na wniosek Prezesa GUS (pismo z 28 maja 2008 r.), skompletowano w WIAS i udostępniono Urzędowi Statystycznemu we Wrocławiu:

- 208 bilansów łącznych jednostek budżetowych,
- 130 bilansów łącznych zakładów budżetowych,
- 32 bilansów łącznych gospodarstw pomocniczych.

Udostępnienie bilansów GUS do celów badań statystycznych (wydane 30 czerwca, zwrócone 25 września), tak jak w roku poprzednim, niekorzystnie oddziaływało na możliwość kontroli wartości przedstawionych w bilansach skonsolidowanych.

5. Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów j.s.t. i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 19 ust. 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r.)

Przepisy tego rozporządzenia zobowiązują zarządy jednostek samorządu terytorialnego do sporządzenia bilansu skonsolidowanego i przekazania do regionalnej izby obrachunkowej w formie dokumentu oraz w formie elektronicznej w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania ostatniego sprawozdania podlegającego konsolidacji. Natomiast regionalne izby obrachunkowe są zobowiązane je przekazać Ministerstwu Finansów w formie elektronicznej w terminie 14 dni od otrzymania ostatniego skonsolidowanego bilansu. Brak uściślenia terminów sporządzania i przekazywania bilansu skonsolidowanego, stanowił w przypadku 3 j.s.t. (Województwo samorządowe, Międzybórz, Ścinawa), uzasadnienie do przekazania w 2008 r. bilansu skonsolidowanego, sporządzonego za rok 2006.

Łącznie w 2008 r. Izba otrzymała 246 skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez j.s.t w programie BeSTi@, w tym 34 korekty bilansów.

Ministerstwu Finansów, po uprzednim skontrolowaniu w WIAS, Izba przekazała w formie elektronicznej 232 skonsolidowane bilanse jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 1) 209 elektronicznych wersji skonsolidowanych bilansów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, sporządzonych na dzień 31 grudnia 2007 r.,
- 2) 3 elektroniczne wersje skonsolidowanych bilansów jednostek samorządu terytorialnego, sporządzonych na dzień 31 grudnia 2006 r.,
- 3) 20 korekt skonsolidowanych bilansów, z których 9 stanowiło korektę bilansów za rok 2006.

Rozbudowa programu BeSTi@ o moduł do obsługi skonsolidowanych bilansów j.s.t. znacząco usprawniło przepływ danych pomiędzy jednostkami zobowiązanymi do sporządzania sprawozdań oraz jednostkami zobowiązanymi do ich dalszego przekazywania.

Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów

1. Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej, przyjętych przez Kolegium, sprawozdań za rok 2007

(art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Przyjęte przez Kolegium Izby:

Sprawozdanie z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2007 rok (uchwała nr 33/2008 z 12 marca 2008 roku),

Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2007 rok

(uchwała nr 34/2008 z 12 marca 2008 roku),

Sprawozdanie z rocznego wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym planu kontroli za 2007 rok

(uchwała nr 32/2008 z 12 marca 2008 roku),

– Prezes Izby przedłożył Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji za pismem z 26 marca 2008 roku (znak: GP – 070 – 3/08).

2. Udział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego za rok 2007 (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.).

Zadania związane z przedłożeniem przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych (KRRIO) Sejmowi i Senatowi corocznego sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego były wykonane w 2008 r. w zakresie szerszym, niż w roku poprzednim. Naczelnicy WKGF i WIAS – w ramach współpracy z Komisją Analiz KRRIO – zapewnili w pierwszym kwartale 2008 r. opracowanie i przekazanie materiałów analitycznych do części I sprawozdania, dotyczącej wyników działalności nadzorczej i kontrolnej oraz działalności informacyjnej i szkoleniowej Izby w 2007 roku.

Naczelnik WIAS, na podstawie materiałów analitycznych 16 regionalnych izb obrachunkowych, opracowała w 2008 r. pkt. 4. Działalność opiniodawcza, części I. Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2007 roku.

3. Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.).

Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2008 r. nie wydały negatywnej opinii w sprawie przedłożonych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez

wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2007. W związku z tym, stosownie do zaleceń KRIO, nie wystąpiła przesłanka wykonania obowiązku informowania właściwego wojewody i ministra do spraw finansów publicznych o negatywnej opinii w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.

4. Opracowanie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu – w wykonaniu zadań określonych w art. 1 ust. 3 ustawy o r.i.o. – opracowała w 2008 r. dwie analizy, dotyczące sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego i sporządziła raport o sytuacji finansowej Powiatu Kłodzkiego.

W imieniu KRRIO – opracowano analizę dotyczącą zadłużenia samorządowych SP ZOZ w Polsce w latach 2001-2007.

Wyniki analizy wraz z oceną skutków działania ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684 ze zm.), przekazano Wicepremierowi, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, pismem z 8 kwietnia (znak: GP-070-4/08).

W odpowiedzi na pismo Wojewody Dolnośląskiego z 30 czerwca 2008 r. (znak: NK.II.0917-2/157/08.), które wpłynęło do Izby 2 lipca – opracowano informację o sytuacji finansowej Gminy Żarów wraz z informacją o wynikach kontroli gospodarki finansowej Gminy, przeprowadzonych przez Izbę.

Opracowane informacje przekazano Wojewodzie Dolnośląskiemu pismem z 16 lipca 2008 r. (znak: GP-075-33/08).

W związku z utrzymującym się wysokim poziomem długu publicznego w rozumieniu art. 170 u.f.p., Kolegium Izby na posiedzeniu w dniu 29 października 2008 r., postanowiło o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego i określiło jego zakres, termin sporządzenia oraz osoby odpowiedzialne za przygotowanie projektu raportu

(uchwała Kolegium nr 79/2008).

Opracowany raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego, Kolegium przyjęło 19 listopada 2008 r.

(uchwała Kolegium nr 86/2008)

W tym dniu raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego został przekazany organom powiatu, w tym celem przedłożenia Ministrowi Finansów przy wniosku o udzielenie pożyczki z budżetu państwa (art. 177 ust. 3 u.f.p.).

Raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego został też przekazany do MSWiA (pismo: GP-071-15/08 z 20 listopada 2008 r.).

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2008 r. zadań w zakresie szkolenia i informacji przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2008.

VI. Wykonanie zadań w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2007 rok zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium 12 marca 2008 roku (uchwała Kolegium nr 33/2008).

2. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2007 rok, opracowane przez Naczelnika WKGF i Naczelnika WIAS, zostało przyjęte przez Kolegium 12 marca 2008 roku (uchwała Kolegium nr 34/2008).
3. Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym planu kontroli za 2007 rok, opracowane przez Naczelnika WIAS, zostało przyjęte przez Kolegium 12 marca 2008 roku (uchwała Kolegium nr 32/2008).
4. Projekt ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu oraz planu kontroli na rok 2009, został opracowany w terminie i przedstawiony Kolegium przez Naczelnika WKGF i Naczelnika WIAS.
Na XXV posiedzeniu, w dniu 17 grudnia 2008 r. Kolegium podjęło uchwałę w sprawie ramowego planu pracy, planu szkoleń oraz planu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2009 rok (uchwała nr 108/2008).
5. Wnioski do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2009 rok – przedstawione na X posiedzeniu Kolegium 30 kwietnia 2008 roku – zostały uchwalone przez Kolegium (uchwałą Kolegium nr 44/2008).
Projekt budżetu Izby na 2009 rok został opracowany i przekazany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 ze zm.).
6. Sprawozdania z wykonania budżetu Izby były w 2008 r. sporządzane i przekazywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.).
7. Ewidencja uchwał i zarządzeń podjętych przez organy jednostek samorządu terytorialnego i przekazanych do nadzoru Izby w 2008 r. była prowadzona w WIAS z użyciem rejestrów elektronicznych.
W takim samym zakresie jak w roku poprzednim prowadzono ewidencję wszystkich kwot ustalonych w budżetach nadzorowanych jednostek, czym zapewniono wspomaganie wykonania funkcji nadzorczych i kontrolnych w zakresie prawidłowego ustalenia planu dochodów i wydatków, przedstawionych w dokumentach planistycznych i sprawozdawczych j.s.t.
Jak przedstawiono w wynikach badania Kolegium, liczba zbadanych w 2008 r. uchwał i zarządzeń organów j.s.t. w sprawie zmiany budżetu wyniosła 5022, a liczba skontrolowanych sprawozdań budżetowych wyniosła 10688.
8. Obsługę administracyjną Kolegium Izby prowadziło Biuro Izby, a w jej ramach zapewniono: organizację i dokumentowanie posiedzeń Kolegium, sporządzanie, gromadzenie, przekazywanie i archiwizowanie dokumentacji oraz przekazywanie uchwał Kolegium do ogłoszenia na stronie BIP.
9. Obsługę administracyjną 5 Składów Orzekających Izby prowadzono w WIAS. Zakres obsługi obejmował także przygotowanie materiałów analitycznych i informacji niezbędnych do wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o.
10. Sprawy pracownicze, w tym kadrowe prowadziło Biuro Izby, a obsługę księgową zapewniła Sekcja księgowości w siedzibie Izby we Wrocławiu.

11. Audyt wewnętrzny w Izbie w 2008 r. był prowadzony według planu audytu, przygotowanego przez zatrudnionego audytora wewnętrznego.
12. Prowadzenie i aktualizację strony BIP zapewniał wyznaczony pracownik WIAS.
13. Prowadzenie spraw archiwum zakładowego zapewniło Biuro Izby, w tym wyznaczeni pracownicy w Zespołach Zamiejscowych
14. Zaopatrywanie Izby w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń zapewniało Biuro Izby przy udziale Kierowników Zespołów Zamiejscowych.
15. Doposażenie i modernizację sprzętu komputerowego oraz zapewnienie sprawnego funkcjonowania sieci i sprzętu w siedzibie i w Zespołach Zamiejscowych Izby zapewniało Biuro Izby, w tym pracownik do spraw informatyki i administrowania siecią.
16. Zapewnienie niezakłóconego działania systemów informatycznych i ich aktualizacja – należało do zadań WIAS, wykonywanych na wyodrębnionych stanowiskach specjalistów do spraw informacji i informatyzacji.
17. Podjęmowanie działań w zakresie zwiększenia informatyzacji działalności Izby. Tak jak w roku ubiegłym – na prośbę Ministerstwa Finansów – zobowiązano nadzorowane jednostki do sporządzenia i przekazania w module planistycznym systemu BeSTi@ elektronicznych wersji projektów budżetów na rok 2009, celem zapewnienia wdrożenia tego systemu do prac planistycznych w jednostkach samorządu terytorialnego. Wdrożenie modułu planistycznego systemu BeSTi@ w Izbie jest uzależnione od gotowości jednostek samorządu terytorialnego do przekazywania elektronicznych wersji uchwał w sprawie budżetu i jego zmian. W 2008 r. został opracowany własny projekt systemu elektronicznego obiegu dokumentów (Sys.RIO), który przy akceptacji Kolegium będzie wprowadzony w Izbie w 2009 roku.